

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Péntek
1923 november hó 16.

Felolós szerkesztő: Dr. Hegedüs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kladohivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
300
KORONA

Kiadó: Hegedüs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 6000 korona, külföldre 12000 korona.
Debreczen.
XXI. évf. 260. szám.

Giesswein Sándor 1856—1923

Budapesti tudósítónk jelenti:
Giesswein Sándor nemzetgyűlési képviselő ma éjszaka 11 órakor szívizéhdés következtében meghalt.

Giesswein Sándor három nappal ezelőtt meghült s azóta szobáját nem hagyta el. Ma délután szorongó érzés vett erőt rajta és megához kérette Tomesányi atyát. Vacsora után szívizéhdés érte.

Egy igaz ember, Krisztus igaz papja halt meg ma az élet váitakozó szerencsétl. de változatlanul örökös harcai számára. A szeretet és a gyűlölet örök harca már önelküle folyik, aki mindig a szeretett pártján állott. Örök fundamentumot jelentett a politikában azoknak, akik a jót akarták és nem szünt meg soha apostola lenni a békének. Az örök béke magába fogadta apostolát. Akik benne atyáknak tisztelték, a szeretet esekedeteinek és a béke szeretetének hírdetői árván maradtak az ő emléke tiszteléré. Helyette ez az emléke — mert az igaz és jótéyó emléke nem mulhatik el — és munkálkodik az ő művén, ahol abbaagyta az elő.

Giesswein Sándor dr. 1856 február 4-én született Tatán. Középsoklati tanulmányait a kegyesrendiek tatali és a bencések győri főgimnáziumában, a theológiát pedig a bécsi Pazmaneumban és a budapesti központi papnöveldeben végezte. 1878-ban bappá szenteltetvén Kismartonba kápláná névezék ki. 1880-ban a budapesti egyetemen a hittudományok doktorává avatták. 1881-ben a győri tanítóképzőintézet tanára lett. 1897-ben nkanonok a győri káptalan kötelekében s ugyanabban az évben irányító tevékenységet fejtett ki a katolikus autonómiamozgalomban. 1903-ban pápai preláus lett.

Nagy tanulmányutakat tett egész Európában s a Szentföldön is járt. Európai utjában jelentős összeköttetéseket teremtett szociális vezető körökkel és utazásában szerzett tapasztalatait a köz javára értékesítette politikai pályáján, amelyen 1905-ben indult el, mint a magyaróvári kerület képviselője. Néppárti programmal került be a parlamentbe, de a néppártból 1909-ben kivált: Szapary Pál grófi megalakította a magyar keresztényszocialista pártot, amelynek társelnöke lett. Azóta megszaktítás nélkül képviselte az országgyűlésben Magyaróvárt és ez a kerület küldte a két nemzetgyűlésre is. Az igazi konstruktív, alkotó munka jellemezte parlamenti működését, gazdasági és szociális kérdésekben mindenkor nagy sulyval hallatta szavát. Egy évvel ezelőtt a baloldali képviselőkölből alakult reformpárt öt választotta elnökévé. A nemzetgyűlésen a felekezeti túrelmetlenség kiküszöbölését, a szociális béke megteremtését és a szabadságigok teljes helyreállítását követelte. Mint a Magyar Szent Korona Országai Békességvételének elnöke a legnemesebb értelemben vett pacifizmusnak volt a szószólója ugy lthon, mint a külföldön. Az utolsó évtizedekben tartott interparlamentáris konferenciákon az igazi béke helyreállításán fáradozott és igen nagy érdemei vannak az elszakított részek magyarsága helyzetének megjavítása körül.

Irodalmi működést egyházi és nyelvészeti téren fejtett ki. Munkái magyar, latin, német és francia nyelvezetben jelentek meg.

Franciaországot magára hagyják szövetségesei a Németország ellen tervezett új szankciókban

Páris, nov. 15. A Chicago Tribune jelentése szerint az angol kormány arról értesítette párisi nagykövétét, hogy Anglia a volt német trónörökös ellen semmiféle eljárásban nem vesz részt s a császár esetleges visszatérése ellen sem tiltakoznak. Az angol kormánynak az a véleménye, hogy a szövetségesek kezében nincs hatálos kényszerítő eszköz, sőt még Hamburg és Frankfurt megszállásával sem lehetne a volt trónörökös kiutasítását kikényszeríteni.

Mussolini a maga részéről semmiféle katonai vagy haditengerészeti lépésben nem kíván résztvenni, Belgium pedig az amerikai közlemény megjelölése óta tartózkodóan viselkedik. A brüsszeli kormány kijelentette, hogy nem rendelkezik csapatokkal egy újabb megszállás részére.

Páris, nov. 15. A Quai d'Orsayon tegnap este — a jelekből ítélve — nagyon fontos döntések estek. Creve lord angol nagykövet igyekezett meggyőzni Poincarét arról, hogy Franciaország nem számíthat Anglia közreműködésére, ha esetleg újabb szankciókat akarunk foganatosítani Németország ellen és előreláthatóan magára maradna.

Poincaré az angol nagykövet látogatása után Maginot hadügyminisztert kérte magához, majd a pénzügyminisztert és azokat a magasrangú tisztviselőket, akik a rainai pénz nem dolgával foglalkoznak.

Ha a jelek nem csalnak, akkor tegnap este óta az az elszigetelt akció áll előtérben, amelyet Franciaország Németország ellen el akar határozni. Az első lépés ebben az irányban már megtörtént. Poincaré tegnap utasítást küldött a berlini francia nagykövetségnek hogy a legnagyobb határozottsággal figyelmeztesse a kancellárt arra, hogy Franciaország a maga biztosítása érdekében semmiféle rendszabálytól sem fog visszariadni, még ha a szövetségesek nem is támogatják eljárását.

A Journal Industrichte helyesli Poincarének ezt a lépését. A felhivatalos párisi lapok azt a felozást vallják, hogy a volt német trónörökös visszatérése csupán csekély jelentőségű, csak egy szimptoma a sok között, amelyek Németország magatartásának megítélésénél figyelmet érdemelnek. Épen ezért nem kell a dolgot nagyon tragikusnak venni és ha a nagykövekek konferenciája ma úgy határoz, hogy a volt trónörökös miatt nincs szükség újabb szankciókra, multhatatlannul fontos, hogy a szövetségesek valamilyen egységes álláspontot iussanak Németországnak a versaillesi szerződéssel szemben tanusított viselkedéséről.

Berlin, nov. 15. Párisi jelentés szerint a belga kamarában három interpellációt nyújtottak be, amelyekben felszólítják a kormányt, hogy követelje a német trónörökös kiszolgáltatását.

Anglia megtartja a jóvátételi konferenciát

London, nov. 15. Délatrikába való visszatérése előtt Smuts tábornok a Times-hez levelet intézett, amelyben behatóan foglalkozik Európa jelenlegi helyzetével. Annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy az angol kormánynak komoly és erőlyes új javaslatokat kellene tennie Európa összeomlásának feltartóztatására. — Ha Franciaország nem tér le eddigi útjáról, akkor az angol kormány jól teszi, ha többi szövetségeseivel, de feltétlenül Amerika bevonásával külön konferenciát tart, hogy végre közelebb juttassa a megoldáshoz a jóvátételi

program pénzügyi és gazdasági oldalát.

London, nov. 15. Baldwin miniszterelnök az alsóházban kijelentette, hogy Anglia közreműködése nem hajtható végre korlátlan időkig, ha a jelenlegi helyzet tovább tart. Ezt a szövetségesekkel is közölte. Nehéz dolog volna korlátlan időkig fenntartani a szövetségesekkel való együttműködésre irányuló ígádozdot, a mikor ezek az együttműködést megnehezítik: Baldwin kijelentette továbbá, hogy Amerikával a tárgyalások Anglia két szövetségeseinek eljárása következtében meghusultak. Az új kormány első kötelessége az lesz, hogy a jóvátételi kérdést tekintetben újból megvizsgálja az egész helyzetet és döntsön a szükséges lépések felől.

Páris, november 15. Az Independen-

dence Belgique jó forrásból úgy értesül, hogy Németország fizetőképességének a jóvátételi bizottság által kiküldendő albizottság részéről történendő megvizsgálása a következő kérdéseket öleli fel: 1. A természetbeni teljesítmények a Bemelmann-egvezmény értelmében. 2. A Németországnak adandó moratórium feltételei. 3. A német pénzügyek szanálásának módszere. 4. A német pénzügyek megszervezése az átmeneti idő alatt. 5. Fizetési képesség.

Válságban a Stresemann-kormány

Berlin, nov. 15. Politikai körökben az a vélemény, hogy a kancellárnak nem sikerül kikerülni a kormányválságot, mert a birodalmi gyűlés összehívása alkalmával nem remélheti a többség megszerzését. A birodalmi gyűlés külügyi bizottságát összehívják, hogy a Ruhr- és Raina-kérdésekben állást foglaljon. A birodalmi gyűlést minden valószínűség szerint keddre hívják össze.

El akarták gáncsolni a földreformnovellát a népszövetség budapesti delegátusai előtt

Budapesti tudósítónk jelenti:
A nemzetgyűlés egvűttes bizottsága ma délelőtt folytatta a földreformnovella tárgyalását.

A 25-ik szakaszról új második bekezdést írtak be, amely a megváltásra kerülő területeken lévő fákat védi és megállapítja az érték megtérítési kötelezettséget.

A 27-ik szakaszba új bekezdést írtak, amely rendelkezéseket tartalmaz az egyházi közületeknek a vagyonváltású földekben való részletezéséről. Ezek a rendelkezések lehetővé teszik az egyházi közületeknek, hogy a vagyonváltásból és a háborus szerzeményü birtokokból részesüljenek az állam terhére.

A bizottság kimondja, hogy a nemzetgyűléstől a javaslat tárgyalására a sürgősség kimondását kéri.

Baross János indítványozta, hogy a bizottság a novella előkészítőjének és előadójának, különösen pedig nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszternek munkásságukért elismerését fejezze ki.

A bizottság elfogadta az indítványt.

Végül nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter szólalt fel, aki megköszönte a bizottság elismerését és rámutatott arra, hogy bizonyos körökben nem átalolták megkísérelni, hogy a földreform ügyét elgáncsolják. A külföldi kölesön ügyében ideküldött szakértői bizottság elöti is abban a hamis beállításban igyekeztek feltüntetni a földreformot, mint a mely a kölesön biztosításának akadályozására alkalmas. Ezt az eljárást a nyilvánosság megítélése alá helyezi és kijelenti, hogy ugy ő, mint az egész kormány el van határozva arra, hogy a novellát keresztülvigye és ezzel a földreform ügyét megoldja. Ő ehhez tárcáját köti. Reméli, hogy ebben a tekintetben nehézségekkel nem fog találkozni.

A bizottság lelkes ovációval fogadta nagyatádi Szabó kijelentését.

Záró-tanácskozások a népszövetség delegátusaiival

A népszövetségi kiküldöttek ma délelőtt utolsó tanácskozásra létek össze Bethlen gróf miniszterelnöknel. A tanácskozáson a delegátusokon kívül Daruváry külügyminiszter, Kállay pénzügyminiszter, Walkó kereskedelmi miniszter, Korányi báró párisi követ, Lukács László, Teleszky János és Popovics Sándor volt pénzügyminisz-

terek vettek részt. A megbeszélés fél 12 órakor kezdődött. Háromnegyed 2 órakor Bethlen gróf miniszterelnök eltávozott a tanácskozásról és feleségével együtt József királyi herceg palotájába ment, a főhercegi pár házasságának harmincadik évfordulója alkalmával adott lönésre. A delegátusok azonban ezután is folytatták tanácskozásukat.

Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter a délelött folyamán külön tanácskozott a delegáció tagjaival s a honvédelmi minisztériummal kapcsolatos kérdésekről memorandumot is adott át a delegáció tagjainak.

A népszövetségi delegáció holnap déli fél 12 órakor a sajtó képviselőit fogadja a Hungária szállóbeli lakásán.

Azok a pénzügyi szakértők, akik a népszövetség pénzügyi bizottságával Londonba utaznak, Kállay Tibor pénzügyminiszter, Walkó Lajos miniszterek, Schandl Károly államtitkár és Khuen-Héderváry Sándor gróf, követségi tanácsos megbeszélést folytattak Bethlen miniszterelnökkel a londoni munkaprogramra vonatkozóan.

A magyar kiküldöttek egy héti tárgyalnak Londonban, ahova 20-án érkeznek és ahonnan november 27-én indulnak haza. Kivéve Korányi Frigyes bárót, aki előreláthatólag egy darabig ott marad még.

A mellözött reformpárt

A parlamenti reformpárt a Ház egyik legközelebbi ülésén szová teszi, hogy a miniszterelnök a reformpártot teljesen negligálta a népszövetségi kiküldöttek itt időzése alkalmával. Sem a népszövetségi kiküldöttek tiszteletére rendezett dezonére, sem a külföldiekkel való tanácskozáásra nem kapott meghívót a párt egyetlen tagja sem. Nagy elégtétellel állapítják meg azokban a párt tagjai, hogy a népszövetségi bizottság ennek ellenére is tanácskozáásra hívta meg Giesswein Sándort, a párt elnökét.

Az állatorvosok a balasagvartalmi beszédről

A Magyar Országos Állatorvosi Egvesület igazgató-választmánya a következő nyilatkozatot tette közzé: Gróf Bethlen István miniszterelnök ur Balasagvartalmi tolvó évi október 28-án tartott beszédében az állatorvosokkal kapcsolatban olyan nyilatkozatot tett, amely alkalmas arra, hogy az állatorvosi kar tudományos

szakképzettségét ferde világításba helyezze a nagy közönség elé. A Magyar Országos Állatorvosi Egyesület igazgató választmányá mély sajnálattal vette tudomásul a nyilatkozat megtörténtét, mert a magyar állatorvosi kar erre valóban nem szolgált rá, a mikor tudományos szakképzettsége nemcsak az ország gazdalkozásának előtti, de a külföld előtt is általánosságban elismert.

Kegyelem szocialista újságíróknak

Az igazságügyminiszternél ma délelőtt megjelentek dr. Györki Imre és Propper Emil nemzetgyűlési képviselők, akik állítólag *kegyelmet kérték három szocialista újságíró részére*, akik részben már el vannak ítélve különböző sajtóvétségért, részben most folyik ellenük az eljárás. Az egyik lürlapíró Szakasich Árpád, a Népszava munkatársa, akit két évvel ezelőtt egy évre ítéltek el s aki büntetését már meg is kezdte. A másik kettő Farkas István és Révész Mihály. Farkas ügye a szocialista képviselők szerint már elévült s így egyszerű adminisztrációs intézkedésről volna szó. Révész pedig nem tett egyebet, minthogy *gyorsírással lejegyzett bizonyos beszédeket*, a büntetést tehát rá nézve meg sem állapítható.

Szombatra befejezik az Ulain-ügy nyomozását

Budapesti tudósítónk jelenti:

Szicovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy a *nemzetgyűlés összehívására* vonatkozólag pozitív intézkedés még nem történt, a kormány pontos határraport még nem értesítette őt. Az *Ulain-ügyre* vonatkozólag a nemzetgyűlés első ülésén házszabályszerűen be fogja jelenteni, hogy a miniszterelnöktől átiratot kapott, hogy a nemzetgyűlés egyik tagját letartóztatták. A *mentelmi bizottság összehívására* még nem történt intézkedés, mert az ügyészégi átirat még nem érkezett meg, azt holnapra vagy holnaputánra várják. Mihelyt megérkezik, a házelnök azonnal átteszi a mentelmi bizottság elnökéhez, hogy intézkedjék a mentelmi bizottság sűrűs összehívására.

A mentelmi bizottság ülését követő napon minden valószínűség szerint a nemzetgyűlés is ülést tart, amelyen tárgyalni fogják a mentelmi bizottság jelentését az *Ulain-ügyben*. A képviselőház ülése természetesen izgalmasnak ígérkezik. A *hajtűök heves támadásra készülnek a kormány ellen*, melynek részéről minden valószínűség szerint Bethlen gróf miniszterelnök fog felszólalni és ismertetni és indokolni fogja a kormány eljárását az *Ulain-ügyben*.

Nagy Emil igazságügyminiszter ma újból fogadta Sztrache Gusztáv főügyészt, ki *Mészner* ügyessel együtt jelent meg nála. A két ügyész tájékoztatta az igazságügyminisztert a nyomozás újabb részleteiről. A miniszter egy újságíró előtt kijelentette, hogy *szombaton minden valószínűség szerint befejezik a nyomozást* és akkor döntenek a továbbiak tekintetében.

Mészner Tivadar kjr. ügyész tegnap délelőtt kihallgatta Döhmelt Frigyeszt, aki részletes vallomást tett. Megismételte vallomásának azt a részét, amely *Ulain* Ferencre, Szemere Bélára és Bobula Tituszra vonatkozik. Döhmelt vallomásában elmondotta, hogy tényleg bajor horogkeresztes, aki az *ottani gazdasági viszonyok miatt jött Magyarországra*. Elmondta azt is, hogy az *EME-ben* egy Kiss Lajos nevű egyéntől kapta az *ugynevezett fekete listát*, amelyen 30 név volt feljegyezve, de azt nem tudta, hogy ki az a Kiss Lajos.

Döhmelt után Gál Józsefet és Vikár Bélát hallgatta ki az ügyész. Gál és Vikár után újból Ulain és Bobula cellájába ment az ügyész, hogy kihallgassa őket. *Bobula újból megtagadta a vallomástételét*.

Debrecen a székesfőváros jubileumán, Budapest székesfőváros szombaton délelőtt tartja jubiláris közgyűlést Buda és Pest egyesítésének 50 éves fordulójára megünneplésére. Debrecen szab. kir. városnak a diszközgyűlésen való képviselőségével a tanács dr. Vásáry István tanácsnokot bízta meg, aki egyuttal a közegetvám szabályrendelet ügyében is eljár a minisztériumban.

Bartha-Albert ezredes szerepe a Károlyi-forradalom alatt

Székesfehérvárról jelentik:

1921. novemberében a székesfehérvári Fris Hírekben egy cikk jelent meg, amely Bartha Albert alezredes, volt hadügyminiszter forradalom alatti szereplésével foglalkozott. A cikk miatt Bartha pert indított; a cikkért a felelősséget vitéz Gálócsy Zsigmond vállalta. Ma tartotta meg a sajtóelőfőgyűlést a székesfehérvári törvényszék.

Say Károly elnök a tárgyalás megnyitása után felolvasta az inkriminált közleményt, majd felszólította a feleket a kibékülésre. Bartha Albert erre haldandóknak mutatkozott, ha vitéz Gálócsy Zsigmond a cikkben foglaltakat visszavonja, ezt azonban a vádlott nem tette meg, míg a törvényszék lefolytatta a bizonyítást.

Ferenecz Sándor volt temesvári alispán tanuvalomása során ismertette Bartha Albert temesvári szereplését a forradalom alatt. A forradalom kitörésekor a Temesváron kifüggesztett plakátokon a *népbiztosok* nevei között Bartha Albert neve is szerepelt. Temesvár egyik cukrászdájában kijelentette, hogy *lelesgint Jakabinsnak*. Róth Ottó dr. is tett hasonló kijelentéseket.

Bartha Albert: Hallotta az alispán ur, hogy én a *bánati köztársaságot ki akarom kiáltani?*
Ferenecz: Nem érintkeztem mi egymással. Egy alkalomra kerestem föl hivatalos ügyben, de akkor is el volt foglalta.

A tanu vallomására megesketik. Dr. Páll Endre elmondja, hogy 1918 október 31-én a *bánati köztársaság kiküldetésében* vett részt. Amikor kihirdették a bánati köztársaságot, Bartha Albert megjelent az erkélyen és beszédet mondott.

Dr. Fuch törvényszéki tanácselnök a következő tanu. Elmondja, hogy két évvel ezelőtt a katonai ügyészség által összehívott értekezleten egy táviratot olvastak fel, amely szerint Bartha hadügyminiszterrel megbízható csapatok kiküldését sürgették Budapestre. Bartha azonban megtagadta a csapatok küldését. Az értekezlet után megjelent Roth Ottó és Barthával a városházára mentek, ahol bizalmasan beszélgettek. Bartha kijelentette Rothnak, hogy lexen nyugodt.

A következő tanu, Farkas Emil osztálytanácsos, röviden ismertette a *riadó-századok* megalakításának körülményeit. Amikor Farkas vallomását befejezte, Bartha kijelentette, hogy *egy fél század megbízható katonával szét lehetett volna vetni az egész forradalmat*.

Réthy Zolt tábornok a bánati köztársaság megalakításáról mond néhány adatot. Hallotta, hogy Bartha elötte Roth-al és a népbiztosokkal tárgyalt. Megemlíkezik a plakátokról és megemlíti a statáriumot, amelyet Bartha rendelkezésre adott ki. Ő ebben az időben Lugos parancsnoka volt és hozzá a statárium kihirdetése végett olyan plakátot küldtek, amelyen Bartha mint katonai népbiztos volt aláírva. Ő a plakátok terjesztését megakadályozta.

Vitéz Bánó Kálmán ezredes a következő tanu, aki a hadsereg lezüllesztéséről beszélt. November végén a hadügyminisztériumot figyelmeztette, hogy a csehek készülnek a betörésre. Kérte a határőrség növelését, amit azonban a hadügyminiszter nem engedélyezett. Bartha, amikor Pozsonyban teljesített szolgálatot egy zászlóaljjal, amely a csehek feltartóztatása végett volt ott, parancsot küldött mint hadügyminiszter, hogy a csehekkel kerüljék az összeütközést és ha ezek támadnának, akkor a magyar csapatoknak lábhoz tett fegyverrel kell az ellen tiltakozni s ha ez nem használ, akkor vissza kell vonulniok. Ő ennek a parancsnak teljesítését megtagadta és az összes tiszték nevében elterjesztést intézett a hadügyminisztériumhoz, hogy az ellenállás engedtesék meg. Rövid idő múlva azonban parancs jött Pozsony kiürítésére.

Dr. Dámel Sándor, az EME igazgatója és Géher Gyula a riadó századok felállításáról tejték vallomást.

Kozma Miklós miniszteri tanácsos, a MTL vezetője, vallomásában elmondja, hogy Bartha működése elősegítette a hadsereg bomlását, mert abban az időben a tisztikar háromnegyed részével egy megbízható erős hadsereget lehetett volna felállítani.

Pogány bevonulásakor Bartha erélyes fellépéssel ellenálhatott és rendet teremthetett volna.

Schwartz Géza nyug. vezérkari alezredes, dr. Szentpály István és vitéz Gálócsy Árpád nyug. mérnökari századosok arról tanuskodnak, hogy konstruktív elemekkel megbízható hadsereget lehetett volna felállítani a Területvédő Liga és az icetemi ifjúság segítségével.

Bathányi Tivadar gróf, a Károlyi-kormány belügyminisztere, arról tanuskodik, hogy az akkori eseményeket csak az előzmények ismerete alapján lehetne helyesen megítélni. — Szerinte a király már október 16-án feloldotta a sereget az eskü alól. A front mögött a felbomlás már akkor kezdődött, amikor a király október 26-án elrendelte a hadsereg megszüntetését, hogy az államforma királyság vagy népköztársaság legyen. A flotta átadása a délszlávok részére is megtörtént. Az is tudott dolog volt, hogy báró Burián külügyminiszter Wilson békepontjai alapján békét kért és a bánati események közvetlen oka az volt, hogy féltek az oláhok és a szerbek a közvetlen békétárgyalástól. Bartha neki jó barátja volt és vele együtt *jobbfele orientálódott* a Károlyi-kormányban. A bánati köztársaság kikiáltását ő is helyeselte. Ezzel kapcsolatban felmerült a *keleti tő köztársaság* kikiáltásának eszméje is.

P. Abraham Dezső, a szegedi kormány volt miniszterelnöke, ténybeli momentumokat említ, hogy *Bartha inkább a békés irányzat híve volt*.

Ezután egy a vádlott, mint a vádló új tanu kihallgatására tett indítványt. A bíróság tanácskozára vonult vissza. A sértett részéről kihallgatják Friedrich Istvánt, a vádlott részéről pedig Gömbös Gyulát s ezért a tárgyalást elnapolták.

HIREK

— Az időjárás. A meteorológiai irtelet jelenti: Hazánkban országos eső volt. Az eső mennyisége sok helyütt elérte vagy meghaladta a 10 em-t. A hőmérséklet még magasabb, tegnapi maximuma 17 fok, kesztörcen, reggeli maximum 5-6 fok az Alföldön. Prognózis: Atmenetileg az eső szűnne és kissé hűvösebb idő várható.

— Dr. Baltazar Dezső püspök előadása amerikai utiáról. A Kálvini-sták Templomegyesülete e hó 16-án, pénteken d. u. 5 órakor vallásos estélyt rendez a kollégiumi oratóriumban, melynek legkiemelkedőbb pontja a püspök előadása lesz. A műsor egyébként a következő: 1. Az estélyt megnyitja dr. Hadházy Zsigmondné szakosztályi elnök. 2. LXXVII-ik zsoltár, énekl. a közönség. 3. Szavaltat, Tompa; Forr a világ, előadja Nagy Lajos vallástanió lelkes. 4. Karének, előadja a Templomegyesület vegyeskara Szabó Lajos karagy vezetőjével. 5. Amerikai utiáról előadást tart dr. Baltazar Dezső püspök. 6. Hegedűjáték, előadja Páricsy Pál hegedűművész, orgonán kíséri Hammerstádt János. 7. Kóltmenésből felolvás: Baja Mihály. 8. LXXX-ik zsoltár. Énekl. a közönség. Belépődji nincs. Adományokat a szegedi gyermekek karácsonyi felruházására kérünk. Az estélyre az érdeklődőket szeretettel meghívja a Templomegyesület elnöksége.

— Izr. istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban: Pénteken este 4 órakor, szombaton reggel egyegyed 8, délelőtt egyegyed 11, délután fél 4 és este háromnegyed 5 órakor. Hétköznapokon reggel háromnegyed 7, este egyegyed 5 órakor. A Kápolna-utcai templomban szombaton reggel háromnegyed 8 órakor. Az elnökség.

— Burleszk műsor az Omniában.

— Elhunyt nagykereskedő. A debreceni kereskedőtársadalom egy igen tisztelt, közbecsülésben álló tagja, Ippen József nagykereskedő tegnap 64 éves korában hirtelen elhunyt. Halálának híre általános és mély részvételt keltett. Temetése holnap, 16-án délelőtt 10 órakor lesz a Hatvan-utca 13. számú gyászházban.

— Jön! Monna Vanna, az évad monumentális filmja. Főszereplők Lyda Salmanoia, Paul Wegener.

— A Dóczy-intézet pályázták a DMKE helyiségeire. A református egyház presbitériuma átirt a város-hoz, hogy a Dóczy-intézet épületei a rolyton fejlődő leányiskolák számára most már meg nem elegendőek s ezért a felszabaduló DMKE-épületét bocsássa át a rel. polgári leányiskoláknak. A tanács, mivel a város még nem rendelkezik a DMKE épületével, mert a vételt jóváhagyó belügyminiszteri határozatot csak a legközelebbi közgyűlésen tárgyalják, a kérséssel érdemben nem foglalkozott.

— Papp-Váry Elemérné meghalt. Mint budapesti udostonk jelenti, Papp-Váry Elemérné, a nemzeti Hírszeker gyóntónője, ma délután fél 2 órakor meghalt. Ünnepléses temetésének rendezése tárgyában holnap a kultuszminisztériumban értekezlet lesz.

— A keleti protestáns misszió vezetője Debrecenben. Debrecennek érdekes vendége lesz legközelebb: dr. Merkel Rudolf Ferenc müncheni egyetemi magántanár, névez. viszonyok között jón Magyarországra, hogy különösbbe a keleti protestáns misszió jelenlegi állapotáról. Kínáról felvilágosítást nyuison. Egyuttal meglátogatja hazánk tudományos intézeteit: a budapesti és debreceni tudományegyetemeiket is és akkor előadást tart. Jelenleg Budapesten időzik s a hét végén érkezik Debrecenbe. A berlini protestáns misszió megbízásából lesz mondanivalója a nagyközönséghez s, ugy tudjuk, hogy ezt egy protestáns estély és egy nagy templomi gyülekezeti összejövetel keretében szándékozik megtartani. Előre felhívjuk rá a közönség figyelmét. Ugy a nagy tudós professzor személye, mint az általa képviselt úgy megerdemli az érdeklődést.

— Chaplin az Omniában.

— A debreceni színtársulat szubvenciója és nyári állomása. A kultuszminisztérium egy leiratában a városok aidozatkszegeire apellál a színházak támogatása ügyében s ezzel szemben a színgazgatók államj segélyet a városnak akarja juttatni. A tanács máj üléséből értesítette a kultuszminisztert, hogy a színgazgatót bőségesen — egy közbeszólás szerint annyival, mint a többi városok ösztévéje — támogatja, az államsegélyből pedig 10 millió koronát kért Debrecennek. A kultuszminiszter a szíji kerületet beosztásán is változtatni kíván. Ezzel kapcsolatosan a tanács azt kéri, hogy a budai Fővárosi Nyári Színtört vállassák el Miskolctól, amely kerületben most Sebestyén Géza az ország első vidéki társulatával teljes megelégedésre működik és évenként felváltva az öt nagy vidéki társulatnak adják ki, a debreceni színtársulatnak pedig ezemlélt Szolnok legven a nyári állomása.

— Rablóátadás a newyorki földalatti vonaton. Newyorkból táviratozzák: A földalatti vasuton banditák agyonlöttek két pénzbeszedőt és elraboltak tőlük 30.000 dollárt. A rablógyilkosok nyomtalanul eltűntek.

— Jön! Monna Vanna, az évad monumentális filmja. Főszereplők Lyda Salmanoia, Paul Wegener.

— A máv. „Egvetértés” filharmonikus zenekarának hangversenye. A szerdai számunkban teljes egészében közétett műsor a máv. filharmonikusok vasárnap délelőtt fél 11 órakor a máv. műhely hangverseny termében megtartandó, művészi eseménynek induló nagy hangversenye iránt város-szerzte nagy érdeklődést keltett. A jegyek nagy részét birtokába is vette már a közönség az üzletvezetőség titkári hivatalában. A rendezőség ez uton kéri a közönséget, hogy a meglévő jegyeket legkésőbb Szombat délig vegyék át az üzletvezetőség titkáranál: Reitmayer Rudolná (I. emelet, Telefon sz. 75.). Jegyeket más helyen nem adnak ki. A hangverseny pont fél 11 órakor kezdődik. A hangverseny műsor számai alatt az ajtók zárva lesznek.

— A Magántisztviselők Szövetségének helyi csoportja i. hó 17-én szombaton este 9 órai kezdettel táncmulatságot rendez a Bika kistermében. Jegyek elővételben Frank Imre uri dívat üzletében válthatók.

— Gondabalmazúvá leánya az marólugot jőzsefné e zött ember tak. A deb gondatlan jélté.

— Zoro

— Tizenöt városi tanács, hogy a népbiztosok beállítását megvitassa a célra. Az a népbiztos tanácsot, hon ki 15 millió az inségadó lehet. A népbiztosok meg ennek a

— Id. Péter Nagy részve delután id. mazott közszertartást lelkész vége mondott a saját csalá sándor hira san kereszté sével.

— Öngyilkos éves hajdubán a község nlt. Öngyilkos. — Kari szoboszlói kgel a disznó totta magát azért leti önkéji uj eszé 73 éves hajd szobáiban meghalt. Tet lan betegség

— A legio házban szóró pompák barrem is rende nek.

— Reynald den. Szegedr délelött dr. V tor vezetésén nátor mektek tem intézetet Reynald szeg Magyarorsze keleteurópába szánú és elő meg. Reynald gyarország tarthat számú nyugati kult val lehetővé Franciaország nyolja. Az el egyetemi tan nyelvén. Ezu levő városi n könyvtár te

— Százezer tva miatt. De kódó kutyája haraptaa Sipo Dombosi And délélt vont korona pénz

Ippen maga, mi nekük R vitéz Ern duska é Kátz De számos k onság m szomorod hogy drá jobb apa,

IPPE az Ippen és boldog h életének lanul elh Drága h 16-án déle szük a E gyászház

Béke

URI FE KÉSZIT

Gondatlan anya. Diehen Józsefné balmazújvárosi lakosnak két éves kislánya az év elején véletlenségből marófogot ivott és meghalt. Diehen Józsefné ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt eljárást indítottak. A debreceni törvényszék ma a gondatlan anyát 14 napi fogházra ítélte.

Zoro és Huru az Omniában.

Tizenötmillió a népkönyháának. A városi tanács nemrég elhatározta, hogy a népkönyhat a hidegebb idők beálltával legkésőbb december 1-én megnyitja és felhívta a népjóléti hivatal, hogy kérjen megfelelő hitelt erre a célra. Az inségenyhői bizottság és a népjóléti hivatal most arra kérték a tanácsot, hogy a népkönyháának utaljon ki 15 millió koronát addig is, amíg az inségadóból a kiadásokat fedezni lehet. A népkönyhat december 1-én nyitják meg, de nem lehetetlen, hogy még ennek a hónapnak a végén.

Id. Péczely Sándor temetése. Nagy részvétel mellett temették el ma délután id. Péczely Sándor nyugalmazott községi főjegyzőt. A temetési szertartást Baia Mihály református lelkész végezte, aki megindító imát mondott a koporsó fölött. A mélyen süjtött család tagjait, köztük Péczely Sándor hiralpíró kollégáinkat számonan keresték fel részvétük kifejezésével.

Öngyilkosok. L. Nagy Lajos 71 éves hajdubagosi gazdálkodó a napokban a község kútiába ugrott és belefulladt. Öngyilkosságának oka életuntagság. — Karika József 15 éves hajduszoboszlói kanászgyerek tegnap reggel a disznóól gerendájára felakasztotta magát és meghalt. Karika József azért lett öngyilkos, mert nem vettek neki új eszimat. — Kelemen Ferenc 73 éves hajduszoboszlói kovacsmeister szobájában felakasztotta magát és meghalt. Tetteinek oka gyógvithatatlanság.

A legiobban a Korzó Nagykávéházban szórakozhat. Kétféle könyv, pompás bar-italok, nappal borbélytér is rendelkezésre áll a vendékeknek.

Reynald tanár előadása Szegeden. Szegedről jelentik: Csütörtökön délelőtt dr. Veszprémi egyetemi rektor vezetésével Reynald francia szenátor megtekintette a tudományegyetem intézetét. Délelőtt fél 12 órakor Reynald szenátor előadást tartott „Magyarország kulturális szerepe kelet-európában” címmel amit nagy számban és előkelő közönség hallgatott meg. Reynald hangsúlyozta, hogy Magyarország az emberiség halálfára tarthat számot, amiért bástyája volt a nyugati kultúrának és önfeláldozásával lehetővé tette Nyugat fejlődését. Franciaország ezt jól tudja és méltányolja. Az előadást Csengeri János egyetemi tanár tolmácsolta magyar nyelven. Ezután a Kulturpalotában nyilvános városi muzeumot és a Somogyi-könyvtárat tekintette meg a szenátor.

Százezer korona büntetés a kutyá miatt. Dombrosi András gazdálkodó kutyája a múlt hónapban megharapta Sipos S.-né boiti asszonyt. Dombrosi András a törvényszék ma délelőtt vonta felelőségre és 100.000 korona pénzbüntetésre ítélte.

Ippen Józsefné úgy a maga, mint egyetlen gyermekük **Rózi**, veje **Horovitz Ernő**, unokája **Magduska** és egyetlen nővére **Kat Dezsőné**, valamint a számos közeli és távoli rokonság nevében mélyen elszomorodott szívvel tudatja, hogy drága jó férje, a legjobb apa, nagyapa

IPPEN JÓZSEF
az Ippen és Schwarcz cég beittagja boldog házasságának 21-ik, életének 64-ik évében váratlanul elhunyt.
Drága halottunkat folyó hó 16-án délelőtt 10 órakor viszik a Hatvan-utca 13. sz. gyászházba örök pihenőre.

Béke hamvaira!

URI FEHÉRNEMŰEKET KÉSZIT FRANK B.D.E.

A Korzó Nagykávéházban találkozzunk!

Napsugár vagyonmentőnek karácsonyi nagy árverése december 3-án kezdődik. Árverés céljára mindennemű berendezési-, felszerelési-, használati-, fényüzési-, ruházati cikkek, bútorgy., régiség, ékszer stb. egész november hónapban beadható vidékről is. **Piac-u. 10. alatti**, hivatalos órák csakis délután 3-6-ig. Telefon 10-10.

Kitüntetések ipari munkások részére. A debreceni iparistület közli, hogy a kereskedelmi miniszter ez évben is pályázatot tuz ki munkás kitüntetésekre. Felhívja az iparistület mindazon iparosokat, akiknek huzamosabb idő óta dolgozó munkásai vannak s akik meg sem jutalmat, sem elismerő levelet nem kaptak, hogy munkásait kitüntetés iránti kéréseiket e hó 30-ikáig a kereskedelmi és iparkamarához adják be. A kéréseknek tartalmaznia kell a folyamódó nevet, életkorát, mióta dolgozik az illető iparágban és mióta van jelenlegi munkaadójánál megszakítás nélkül alkalmazva. A kérésnyelhez mellékelni kell a folyamódó munkakönyvét.

Jön! Monna Vanna, az evad momentumális filmja. Főszereplők Lyda Salomanova, Paul Wegener.

Hölgyek öröme. Minden kézmunkás nőgynek örömet okozott, hogy a legújabb ágyterítő, függöny és egyéb újdonság himzsi és elorajozási minták megérkeztek Szilágyi kezimunka üzletébe. Szechenyi-u. 1.

Nagy Izabella, Páló Imre és dr. Szilágyi Imre hangversenye szombaton este az Arany Bika dísztermében. A budapesti művészek szombaton délelben érkeznek Debrecenbe. Jegyek Antalfynál.

Pécsi börkeztűi, női és férfi, 46 ezer korona **Wernernél**, Piac 72.

Tűkörgyártás üvegészszolás, régi tűkörök újja öntése **Sipkovits Béla** Sziv-utca 14-15. Telefon 356.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegek a **Margit-fürdőben**.

Kauders perzsaszőnyegműhely Debrecen, Szoboszlai-utca 11. Fonalak, felvetők, beszövőök, Kauders-féle vasszövőgép és géprészek legolcsóbb beszerzési forrása.

Értesítés. Posztóházba, Kossuth-utca 6. sz., az őszi újdonságok megérkeztek, legolcsóbb árban lesznek árusítva.

Szörmeáru feldolgozatlan és kész Klonda szücsnél, Verbőcei-u. 2. Iparkamara. Telefon 14-25.

Ha reumas használjon iszapot a Margit-fürdőben.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Egész héten: **A diadalmasszony.**

Mozaikszínházak

Omnia

Zoro és Huru, Chaplin, Fix-Fox szereplésével, kacagó vig előadások az Omniában.

Szökjünk meg tanár ur, Zoro és Huru főszereplésével az Omniában.

Apolló

Apolló és Vigszínházban egyisztere Páris grófnője II. része.

Uránia

Urániában. Halál zenéje, dráma 5 felvonásban, kísérők 1. Fatty. 2. Smiby.

SPORT

Az első boxmérkőzés iránt, amely vasárnap este lesz az Arany Bika dísztermében, rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. A mérkőzés nemzetközi jellegű Rózsa Jenő magyar bajnoknak Gutfreund Egon osztrák bajnokkal való mérkőzése adja meg. Rózsa Jenő és Bernard Elemér pénteken érkeztek s este már tréninget is tartanak a DTE tornacsarnokában.

A jegyelmi bizottság ma esti ülésén Fröhner DEAC játékost dorgálásra ítélte.

A DEAAC-ESC mérkőzés a Corinthian díjért március 15-én játszák le.

KÖZGAZDASÁG

Élénk üzlet a bankközi forgalomban

Budapest, nov. 15.
A bankok egymásközti forgalmában ma nehezen indult meg az üzlet, mert a mai kasszanap foglalkoztatta a bankokat és a bizományosokat. A délelőtti folyamán inkább a kínálat felé hajlott a spekuláció, sok áru is volt a piacon, mert erős kereslet mutatkozott, mert erős kereslet mutatkozott és az áruk elmentek a piacról. A bankok közötti forgalom azelőtt különösen Magyar hitel, Salgó, Georgia, Kereskedelmi bank, Urikányi és Köszén iránt volt élénk kereslet. A pénzpiacra 2, majd 1 és háromnegyed százalékkal kínáltak nagy tételeket, de nem volt, aki igénybe vette volna. Tájékoztató árfolyamok ezer koronában:

Magyar hitel 647-650-665, Osztr. hitél 130-137, Keresk. bank 1250-1260, Hazai bank 200-210, Ingatlan 360, Pesti hazai 4400, Ált. Takp. 190, Leszámitoló 110-112, Magyar-német 32, Cseh 26-27, Lloyd 20 (pénz), Magyar-Olasz 46, Egyes. Föv. 215-220, Mektár 205-210, Angol bank 130.
Első Magyar Bizt. 7000, Fonciére 760, Pannónia 1300,
Bpsi Gözmalom 210, Hungária 215, Viktória 380, Transdanubia 155,
Athenaeum 420-430, Révai 180, Rigler 88, Pallas 54-55,
Salgó 580-585, Köszén 2600-2650, Urikányi 1650-1700-1750, Kőbányai 180, Szentlőrinczi 160-165, Aszfalt 60, Cement 220, Ujlaki 820,
Schlick 115-120, Rima 108-112, Láng 180-185, Ganz-Danubius 5600-5700, Ganz Vill. 2150-2200, Fegyver 1600, Motor 120, Mág 65, Kistarcsai 125-130, Hoffherr 210,
Nasici 2300-2350, Ofa 580, Hazai fa 200, Guttmann 650, Viktória butor 15,
Izzó 570-580, Brassói 675-720, Mezöh. cukor 370, Cukor 3400, Baróti 235, Gummi 160, Olaj 60, Flóra 180,

Juta 220, Hung. Mitrágya 250, Karton 115-120, Zagyvapálfalvai 65-70, Ster film 56, Östermelő 225,
Kopetzky 6-7, Kéve 3,6.

A devizaközpont árfolyamai

Devizák:	Vétel	Eladás
Napoleon	68800.—	—
Francia frank	1120.—	1186.—
Angol font	87800.—	92200.—
Dollár	20000.—	21000.—
Holland forint	7445.—	7885.—
Svájci frank	3440.—	366.—
Lira	880.—	935.—
Belga frank	940.—	995.—
Dinár	228.—	242.—
Szokol	572.—	612.—
Leva	163.—	174.—
Lei	108.—	121.—
Osztrák korona	0,2775	0,2995
Lengyel marka	100.—	130.—

Valuták:

London	87300.—	91700.—
Newyork	20000.—	21000.—
Amsterdam	7445.—	7855.—
Zürich	3440.—	3660.—
Páris	110.—	1105.—
Milánó	870.—	925.—
Brüsszel	940.—	995.—
Brégrad	228.—	242.—
Prága	572.—	612.—
Szofia	163.—	174.—
Bukarest	108.—	121.—
Bécs	0,2785	0,3005
Varsó	100.—	130.—

Zürichi zárlat

Berlin 1 és egynegyed, Hollandia 214, Newyork 573, London 2483, Páris 3090, Milánó 2447 és fél, Prága 1650, BUDAPEST 307 és fél, Belgrad 665, Bukarest 300, Varsó 3, Bécs 80 és egy-negyed, Szófia 476.

Szilárd a teménytőzsde

A mai teménytőzsdén élénk forgalom mellett továbbra is szilárd volt. A malmok ma nem vásároltak. Az ár-

emelkedés átlag 1-2000 koronát tett ki.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 93500-94500, egyéb 93-93500, 79 kilós buza 95500-96500, egyéb 95-96000, rozs 62-63000, takarmány-árpa 64-66000, sörpápa 72500-77500, köles 77500-80000, zab 69-71000, tengeri 64-65000, repce 165-170, korpa 37-38000 korona.

NYILTÉR

Lipcsei Szörmeház
a legolcsóbb szörmebevásárlási forrás
Arany Bika-épület,
József kir. herceg-utcai oldalon

KALAPOK
legolcsóbban
HERMAN ÉS FRIEDMANN
PIAC-UTCA 10.
Bikával szemben.

TÜKÖRGYÁRTÁS.
Mindenféle új tűkör készítését, régi tűkör újraöntését és csiszolását vállalom. Vestag tűgyártást veszek. Debreczeni Üvegészszoló és Tűkörárugyár, Rotmann Adolf Csapó-utca 19. Telefon 13-01.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

TÖZSDEI megbízásokat
legelőnyösebben lebonyolít

Gábor Dezső
értékpapírkereskedő
Debrecen, Piacu. 42.
I. emelet. (Pannónia szálló.)
Telefon: iroda 8-23, lakás 8-85.

VASARUK, épület- és butorvasalások, rézlemezek kaphatók.
BAKOS vaskereskedésében.
Csapó-u. 88. Telefon 620.

Építkezési anyagok:

vasgerendák, cserepek, fűlestéglák, ajtók, ablakok stb. eladók.
Az anyagok megtekinthetők a József kir. herceg u. 49. sz. építkezésnél. Irásbeli árajánlatok legkésőbb f. hó 18-án, vasárnap déli 12 óráig beadandók a Pásti-utca 4. sz. a. hitközségi irodába. Telefon 711. sz.

Ingyen-napok

a Parfumerie Ilonában.
Elhatároztuk, hogy minden hónapban két ingyen-napot rendezünk, mely napokat a hónap közepén és végén fogjuk hirdetés által közzélni. Tehát aki ezeken a napokon bármit nálunk vásárolt, azt teljes egészében visszafizetjük.

OKtóber hó második felében 25-ikén jött ki, tehát aki nálunk jelzett napon vásárolt a üzeti összegét a blokk ellenében visszafizetjük. Folyó hó 10-ig lehet a blokkokat beváltani.

PARFUMERIE ILONA
piperecikkek, francia kölni vizek, ajándék tárgyak olcsó beszerzési forrása
SZENT ANNA-UTCA 1.

HAVAS

harisnyá-
áruháza
Bádogos-u. 1.

Tisza-palota.

A mélyen tisztelt vevőim állandó nagy érdeklődésére a „Harisnyavásárt” meghosszabbítottam és a következő cikkekkel kibővítettem, melynek reklám-árai a következők:

la Regular férfi zokni	2500
Duplatalpu, magas-sarku női harisnya	5000
Selyem flor női harisnya	16000
Tiszta selyem női harisnya	29000
Női flor nadrág, minden színben	15000
Angol gyapjufonal dekagrammja	650

Szörme- árut olcsón vásárolhat!

Hosszu szörmekabát
900,000 K.
Rövid szörmekabát
390,000 K.
Rókafasonu boa
63,000 K.

Siel, Biebret kabátok.

Tessék a kirakatot megtekinteni!

Nemes szörmekaból nagy választék!

Száraz, prima, import

tűzifát

ugy vaggontételben, mint aprítva, valamint

l-a porosz kőszet és KOKSZOT

legolcsóbban szállít házhoz is a Debreceni Faipar Rt.

Tűzifaosztálya. TELEFON 156.

Heller Testvérek értékpapirkereskedelmi irodája

Érdekközösségben: Kulai M. budapesti bankcéggel.
Debrecen, Ferenc József-ut 58. II. e. 37. Telefon 12-57.

Tőzsdei megbízásokat legelőnyösebben effektuálunk. Kiszámlázott vétel és kihelyezése. Tőzsdeidő alatt állandó telefonösszeköttetés a tőzsdeteremmel.

!!UJ ÜZLET!!

GARAI ÉS TESTVÉRE

FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEKRUHA NAGYÁRUHÁZA

PIAC-UTCA 11. BIKÁ-SZÁLLÓ-ÉPÜLET.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni. Olcsó szabott árak!

LINOLEUM ÁRUHÁZBAN

Óriási választék futószőnyeg, padló- és asztalra való linoleum, gummikabátok, házi-, sár- és hócipők nagy gyári lerakata. — Legolcsóbb árak.

HAAS LIPÓT FERENCZ JÓZSEF UT 58. Telefon 9-63.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 200 korona, minden további szó 20 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 300 korona, minden további szó 30 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL

Öcskavasát, csontot
legmagasabb napiárban vásárolok. Használható vasat kovácsoknak, lakatosoknak jutányos áron adok, állandóan legnagyobb választék.
Fischer, Szaboszló-ut 24. Telefon 8-59.

Klein Béla

őcskavas-, fém- és nyers-terménykereskedő.
Vásártéri állomás mögött
Telefon 6-28.

Fizet:

Csontért kilánként	250 koronát.
Kovácsolt vasért	250 koronát.
Kályhabetényért	350 koronát.
Béghetényért	500 koronát.
Rongyhulladékért	300 koronát.

Nagyobb tételt elszállít.
Első Pesti Spodium és Enygyár R.T. bevásárlója.

ELADÁS

Schmoll pasztát

olcsón vehetünk Stern festéküzletében Piac-u. 10., Bükával szemben.

Mindenféle jókarban levő butorok, hencserék, vaságyak, thonetlátszék legolcsóbban Pribinél, Hatvan-utca 34.

Betoncserép

váló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutgyűrűk, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementárúgyárában Debrecen, Kishegyesi-ut 2. Kisállomás mellett. Telefon 307.

Portlandcement,

mozaik lap legolcsóbban a Debreceni Működgyár Rt.-nél Fördő-utca 2. sz. alatt kapható.

Hencserék,

plüsch diványok, matracok készen kaphatók Préz kárpitosnál, Hatvan-utca 41.

Építkezési anyagok,

portlandcement, fedéllemez, cementlap, kutgyűrűk, beton-kavics és folyamhomok legolcsóbban kapható Lukács Vilmos és Testvére cementáru gyárában, Károly Ferenc József ut 2. Margit-fürdő mellett. Városi iroda Hatvan-utca 7. Telefon 308.

Kész hálósobák fehérre zománcozva és más vegyes butorok állandóan kaphatók Grósz Sámuel, Domb-u. 20.

Wertheim-szekrény 2-es jékarban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Száraz tűzifát azonnal házhoz szállít Unió-fatelep Ispotyátelep 1. Telefon 7-79.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliánsot, zálogcédulát és hamis fogakat vesz legmagasabb napiárban Stelner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Zongorák, hegedűk, vonóhangszerek javítását elvállalom. Liska, Bethlen-utca 27.

Manieurós kisasszonyt, elsőrangú munkaerőt felvezető fizetéssel a Parfumerie Ilona Szent Anna-utca 1.

Gazdaságba tanyára kereskedelmi végzett leány irodai gyakorlatl állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Fűszerszakmában utazó magas fizetéssel felvétetik azonnalra, Adorján és Mandel cégnél.

Kiadó két csinosan butorozott, különbejáratu utcai szoba. Cím a kiadóhivatalban.

Gazdaságba óhajtaná elhelyezkedni irodai gyakorlatl 19 éves izf. Hatalomban. Cím a kiadóhivatalban.

Fűszer-angró segédek magas fizetéssel felvétetnek Adorján és Mandel cégnél.

Segédkönyvelő helyben vagy vidéken állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Kifutó fiut vagy leányt

Jó fizetéssel felvesz a HEGEDŰS ÉSSÁNDOR Rt. nyomda osztálya, PIAC-UTCA 49

Boltiszolga hetes azonnali belépésre felvétetik Fridmann és Asztalos cégnél, Széchenyi-utca 6.

Rőtös- és posztós segéd elvállal szakmáján kívül is bármilyen bizalmi állást biztosítékkal. Cím a kiadóhivatalban.

Ejjeli ór kerestetik azonnali belépésre Hajdumegyei Vasöntőde, Újvárosi-ut 5. szám.

8000 korona métere a legjobb minőségű kártonnak Forgalmat nem számítunk Vizonteladóknek árendgémény Révész áruházban Csapó-utca 21

Uj butorüzlet!

Ébédlő-, háló- és konyhaberendezések raktáron, rondolásra is készülnék. — Szíves partitogást kérjük Szóbel és Vojtovits Széchenyi-utca 19.

Butorozott udvari szoba izr. urnak kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Társat keresek meglevő üzlet-hez 15-20 millióval. Cím a kiadóhivatalban.

VEGYES

Aranyat, ezüstöt, brilliánsot a legmagasabb napiárban vásárol Kátai ékszerkereskedő, Piac-utca 19., II. em. Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624

Bellezay kalapos Piac-utca 38., hátul az udvarban. Mindenféle kalapok javítását és festését elvállalom.

Önt is érdeklí! Bárhol hirdett áraknál olcsóbban készít fényképeket Berzéki műterme, Piac-utca 38. sz. Próbálja meg!

Nickelezést, csiszolást vállal, kardok, műszerek stb. Pongrácz műlakatosság, Domb-utca 20. Tanuló felvétetik.

Gép-

azsurozást

gyorsan és jutányosan végez. Métere 350 K. Singer Co varrógép R.-T. Piac-utca 79.

Uj fényképészet!

Csapó-utca 16. szám alatt, ahol bármily fényképek legszebben és legolcsóbban készülnék. Takács Vincze és Tsa

Lakásértékesítő

iroda Hock, Szent Anna négy.

FIGYELEM!!

Ha napi áráal is olcsóbban akar vásárolni rőtös-, divat-, rövidáru és szabókellék cikkekkel, keresse fel a

Reklám Divatházat

Szent Anna-u. 5. sz. alatt. Harisnyák olcsón és nagy választékban. Tiszviselőknék külön kedvezmény.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szombat 1923 november hó 17.
Feleős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.
ARA: 300 KORONA
Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 6000 korona, külföldre 12000 korona.
Debreczen. évi. 261. szám.

Csokonai

Születésének 150-ik évfordulójára

Másfél évszázad távolán keresztül ragyog felénk Csokonainak szenvedéstől sápadt, de égi küldetésből fényes arca. Petőfinék az a magához méltó kiemelkedés: „Az idő igaz S eldönti, ami nem az”, senkire sem áll inkább mint a költőre. Ime, az alatt a másfél század alatt, amely Csokonai születésétől a mai napig eltelt, hány írónak, hány költőnek a híre jutott homályba, ment a neve feledésbe, még olyanoké is, akiket akkor Csokonaival egy sorban emlegettek, sőt akiket Csokonai fölé is helyeztek. Hogy egy-két példát említsék, Kazinczy kedveltje: *Dayka* Gábor, Kölesy magasztaltja: *Kiss* János, már régen csak az irodalomtörténetben foglalnak helyet, az élő, a ható irodalom számára már rég meghaltak; míg Csokonai költeményei újra meg újra megjelennek, teljes gyűjteményben vagy szemelvényesen; egy gyönyörűen kiállított anthologia alig két éve hogy napvilágot látott Király Györgynek, az oly korán elhunyt esztétikusnak és irodalombuvárnak a gondos kiadásában.

Az idő tehát igazat adott Csokonainak, aki a maga sivár korából egy boldogabb időhöz fellebezett, aki költői öntudattal, prófétai hittel hirdette: „Irok a XX. századnak”. Valóban, ha őt kortársaival összehasonlítjuk, lehetetlen arcán észre nem vennünk a lángelme belyegét a lángelméét, amely mindent megmagyaráz és amely nélkül semmiféle csodás jelenség nem érthető meg. Ez az összehasonlítás nyilván mutatja, hogy míg mások da-dognak, addig ő ékesen szól, amíg másoknak veritékzessel születnek verseik, az ő aikáról könnyen folynak a sorok, amíg mások hangja érdes vagy rikácsoló, az övé édes és zengzetes, amíg mások a nyelv, stílus és ritmus kérdéseiben minden képzettségük ellenére botorkálnak, sőt botlanak, ő világosan lát, egyenesen halad és olyan igazságokat jelent ki, amelyeket az elmélet és gyakorlat ma is elfogad.

Azok a gyarlóságok és fogyatkozások, amelyek akár egyéniségekből, akár korából keletkeztek, azok a foltok és rozsdák, amelyek mostoha körülményeiből és a ferde viszonyokból rakodtak reá, rég eltűntek alakjáról, rég lehámoltak személyéről. Mikor ma Csokonaira gondolunk, akkor nem a dévaj verselő, nem az alkalmi rigmus-szerző, nem a tragárságok kedvelője, nem a patróusok magasztalója áll előttünk, hanem az a költő, aki a maga egyéni szerencsétlenségét, világgal való megkülönböztetését olyan örökké megindító költeményekben passzolta el, mint a *Reményhez* és a *Tihanyi ékshóhoz*, az a gondolkodó, aki a hitnek, a lelkiéletnek a legnehezebb problémáit olyan mélyrehatóan és mégis oly felemelően fejtegette, mint ő a *lélek halhatatlanságáról* szóló nagy művében, az a teremő elme, aki olyan eleven, hűs és esontból való embereket alkotott, mint az ő *Dorottya* s e komikus eposzának más alakjai.

Csokonai költői nagyságának és örökre szóló hatásának van azonban egy másik mértéke is, nemcsak az, hogy egy-egy dalama is könyre vagy mosolyra fakaszt, hogy gondolataival a magasha röpi, hogy teremtett alakjaival eltársalgunk. Csokonai nemcsak költeményeinek el nem avult részével él, hanem a magyar nagy költőkre tett mélyes hatásával, nemcsak közvetlenül ragyog, hanem fénye költő-utódainak a kristályán is keresztül szűrődik, sokszor a szívárvány színeire oszolja és így megsokszorozódva.

Csokonai ellenállhatatlan varázssal vonzotta magához több mint egy századon át nemcsak a legmagyarabb, hanem a legönállóbb, a legfüggetlenebb magyar költőket, Aranyt, Petőfit, Adyt. Tudjuk, hogy Aranynak annyira tele volt a lelke Csokonaival, hogy mikor diák korában vénsi, faragni próbált, a kezéb akadt alabastrom-darabból akaratlanul is a Csokonai fejét faragta ki; tudjuk, hogy Petőfi többször elzárkózott a Csokonai síriához, hogy éveken át úgy járt, úgy ruházkodott, úgy viselkedett, mintha Csokonainak újabb kiadása akart volna lenni; tudjuk, hogy Ady a maga szerzetelenségeit, egyéni és költői különködéseit sokszor magával Csokonaival akarta igazolni.

Nem csoda aztán, ha Csokonainak egy-egy ríme fölcseng Arany sorai-ban, ha egy-egy képe vagy hasonlata belevegyl Petőfi kép-tengerébe, ha egy-egy érzése, hangulata fölrezen, viszhangzik Ady költszetében.

Csokonai megmozgatta, sokszor megrázta, magával ragadta ezeket a nagy költői elméket, akik igaz tisztelettel, benső vonzódással járultak az ő költszetének örökké buzgó forrásához. Amit e kiváltságosok megtettek, tegyük meg mi is, hódoljunk a mai emlékezetes napon, ez ünnepi órákban Csokonai szellemének, a ma százötven éve született és soha meg nem haló magyar lángelmének.

Debreczenben, 1923. november 17.
Kardos Albert.

Elutaztak a népszövetség pénzügyi delegátusai

Budapesti tudósítónk jelenti:

A népszövetség pénzügyi bizottságának a magyar kölcsön ügyében Budapestre jött delegátusai, valamint a jóvátételi bizottság kiküldöttéi ma este 10 órakor indultak el Londonba, az Orient-expressen. Velük együtt mentek a magyar kiküldötték is, hogy részvegyenek a népszövetség pénzügyi bizottságának november 20-ikán Londonban kezdődő tanácskozásain. Walko kereskedelmi miniszter és Popovics Sándor volt pénzügyminiszter, akik már délután elutaztak, Bécsben csatlakoznak hozzájuk. Az elutazásnál a kormányt bárcifiazi Berczy István miniszterelnökségi helyettes állantitkár, a külügyminisztériumot Wetstein János követségi tanácsos képviselte.

Avenol népszövetségi főtktár a magyar kölcsönről

Budapest, nov. 16. A népszövetségnek Budapestben időző kiküldöttéi ma délben fél 12 órakor a Hungaria-szállóban fogadták a magyar sajtó nagyszámában megjelent képviselőit. Avenol francia kiküldött köszönetet mondott a hírlapíróknak, hogy a bizottság elutazásának pillanatában ilyen nagy számban jelentek meg. A bizottságnak budapesti tartózkodása alatt — mondta Avenol — módjában állott, hogy a kormánynak, valamint az ország legszármotvebb személyeinek segítségével tájékozódási nyelvhessen és felvilágosításokat szerezessen Magyarország szükségleteiről és a szükségletek kielégítésére szolgáló eszközökről. Érintkezünk nem csupán a kormány tagjaival, akikkel szoros összhangban dolgoztunk, hanem az egyes politikai pártok képviselőivel is. Találkoztunk a pénzügy, a kereskedelem, az igaz és az önkormányzatban olyan fontos szerepet betöltő mezőgazdaság legnevezetesebb személyiségeivel. Most Londonba utazunk, ahol mint önk is tudják, a pénzügyi albizottság tart ülését.

Avenol ezután ismertette a pénzügyi albizottság összetételét. A bizottság tagjai Nimeyer angol szakértő, az angol néppárt fő elnöke, Parmentier francia szakértő, a francia kincstár vezetője, Ter Meuler, egy nagy hollandi bank igazgatója, Wallenberg, egy svájci nagy bank igazgatója, Jonse, a belga nemzeti bank vezetője és Biancini az olasz bank egyesületnek igazgatója. Ezek a szakértők nem abból a célból ülnek össze Londonban, hogy tanulmányozzák a magyar kérdést, Londonból, Rómából, Stockholmól, Hollandiából és a többi országokból azzal a céllal ülnek össze, hogy lehetővé tegyék, hogy a kérdés megvitatására teljesen készen álljon az anyag a december első napjaiban üléső népszövetségi tanács előtt. Az egész világ nagy fontosságot tulajdonít Magyarországi stabilitásának kérdésének.

— Azért jöttünk Budapestre, — folytatta Avenol — hogy előzetes tájékozódást szerezzünk. A magyar kormány most egy bizottságot küld Londonba, nem azért, hogy ott eszméket cseréljen, hanem hogy tárgyaljon és ismertesse azt az álláspontot, amelyet a kormány elfoglal. Ez sokkal nehezebb feladat, semhogy kötelezve ne érezzük magunkat, hogy részere a legteljes szabadságot biztosítsuk.

Elheez a tájékoztatáshoz Avenol azt a reményét fejté hozzá, hogy szerencsés eredményhez fognak jutni. A kérdést tehát most Londonban fogják

Merényletet kíséreltek meg a budapesti francia követség ellen

Budapesti tudósítónk jelenti:

Ma este 9 óra tájban a francia követség Reviczky-utca 6. szám alatti palotája ellen bombamerényletet kíséreltek meg. A palotának Reviczky-utcai oldalán levő kapuában egy srappelt helyeztek el, amely azonban eddig még kiderítetlen okból nem robbant fel.

Este kilenc óra után néhány perccel Pető Sándor rendőr jelentette a főkapitányságon, hogy a Reviczky-utca 6. számú palotában, amely özeveg gróf Károlyi Istvánné tulajdona és amelyben Doucet francia követ lakik, s amelyben a követség is el van helyezve, egy bombát talált. A jelentésre Andreika Károly főkapitányhelyettes nagyszámú detektívvesorral a helyszínére sietett, ahol a kapu jobb sarkában egy átdolgozott srappelt talált barna csomagoló papiroban, amely pörkölt volt és belőle két égett kanóc lógott ki.

Matusek Istvánné, a portás felesége előadta, hogy néhány perccel 9 óra előtt pisztolydurranászerű zajra lett figyelmes és amikor a zárt kaput kinyitotta, akkor odajött a szomszédház felügyelője és három fiatalember a zajra; ezek éppen a csomagot vizsgálták. A fiatalemberek a rendőri bizottságnak elmondták, hogy ők, amikor a csomagot vizsgálták, kénzsgot éreztek és láták, hogy az egyik gyújtószinór még ég. Vízert hoztak és lefoltították.

A rendőrség kihívatta a Weiss Manfréd-gyár tüzérségi szakértőjét, egy századost, aki megállapította, hogy a csomag régi típusú srappelt, 30 centiméter hosszú és 7 centiméter átmérőű, de át van dolgozva. A két kanóc mindéggyikéről látszott, hogy égett. Az egyik azért aludt el, mert a srappelt nyílásába szorosan volt beszorítva, a másikat pedig vízzel öntötték le. A kénzsgat a kanóchoz tartozó gyúttacs robbanásából származott s eddig még nem lehetett megállapítani, hogy miért nem volt elég robbantó ereje. A srappelt holnap Csepelen füzettesen megvizsgálják.

megvitatni a pénzügyi albizottság szakértőivel, a végleges döntés meghozatala a népszövetség tanácsára tartozik.

Ezután Sir Arthur Salter nyilatkozott és kijelentette, hogy Magyarország meg lehet győződve, hogy a népszövetség pénzügyi bizottsága a magyar kormány javaslatát a legkomolyabb és leggondosabb mérlegelés tárgyává teszi. A bizottság külföldi értekezletet hívott össze, hogy a magyar kölcsönrel kapcsolatos javaslatokat vitassa meg. Londonot választották az értekezlet helyéül, mert ugy gondolják, hogy a tanácskozásnak ottani megkezdése állana leginkább érdekében a tervezetnek. A bizottság tagjai teljes számban találkoznak.

Sir Arthur Salter még elmondta, hogy őszintén csatlakozik ahhoz, amit Avenol a küldöttség tagjainak budapesti fogadtatásáról mondott. Nemcsak a kormány tagjai, hanem az ország minden rétegének felelős vezetői, akikkel a küldöttségnek találkozni szerencsésük volt, minden rendelkezésre álló felvilágosítást és tájékoztatást a küldöttség rendelkezésére bocsátottak. Ez a tény a küldöttség budapesti tartózkodását olyan értékessé tette, amilyen értékes az ilyen rövid látogatás csak lehetett és ugyanakkor a látogatás agnesak hasznos, hanem rendkívül élvezetes és érdekes is volt a küldöttség tagjai számára.

A százados munkája közben a detektívek helyszíni szemlét tartottak, amely azonban a tettesek kilitére vonatkozólag semmi adattal nem szolgált, mert a zajra elősiető emberek közül senkiket sem látott senki. A palotának ezen az oldalán a grófnő és személyzete lakik, a bejáratot is egyedül ők használják. Doucet követ már hónapok óta nem tartózkodik Budapestben, a követséget Robin gróf ügyvivő vezeti. A rendőrségnek ezekből a körülményekből az a feltevése, hogy a merényletet a helyi viszonyokkal nem ismerős egyének kísérelték meg, mert ha az a követ ellen irányult volna, akkor a Múzeum-utcai bejáratnál helyezték volna el a srappelt. A merénylet céljára vonatkozólag azt hiszi a rendőrség, hogy a tetteseknek inkább az országnak a külföld előtt való diszkreditálása volt a céljuk. A rendőrségnek ezt a feltevést igazolja az a körülmény is, hogy a srappelt felrobbanása esetén sem okozott volna nagyobb kárt.

A nyomozást folytatják.

A kereskedők sérelmei
Budapesti tudósítónk jelenti:
Sándor Pál ma másfél óras kihallgatáson feltárta a kereskedelem sérelmeit a pénzügyminiszter előtt. — Kállay Tibor közvetlenül elutazása előtt fogadta az OMKE elnökét, Beviteli és kiviteli politika, az adózási politika, a devizák beszerzésének nehézsége az a három kérdés, amelyek körül forogott az egész kihallgatás. — Sándor Pál részletes memorandumot nyújtott át a miniszternek, aki a részletekre vonatkozólag is megtárgyalta a felhozott panaszokat Sándor Pállal és a kíséretében megjelent OMKE-vezetőkkel és a budapesti kereskedelmi iparkamara titkárságával és megígérte, hogy ezeket átvolléte alatt a pénzügyminisztérium államtitkárai át fogják tanulmányozni, úgy hogy közvetlenül visszajövele után már dönthet is az eléje terjesztett panaszok ügyében.

Olaszország és Anglia ellenzi a Németország ellen tervezett szankciókat

Mussolini a Ruhrvidék kiürítését követeli

Róma, november 16. Mussolini miniszterelnök a szenátus előtt beszédet mondott, amelyben a következőket jelentette ki:

— Szilárd meggyőződése, hogy az én 1922-ben készített londoni jövételi tervezetem az egyetlen alap a jövételi elérésére. A német trónörökös kiadására irányuló kívánástog illetőleg — úgy látszik nekem — hogy ez a veszedelmesnek indult kérdés kezd holtpontra jutni Olaszország nem járulhat hozzá, hogy Németországból új területeket szálljanak meg. Mindamellett mindenki érthetően találhatja Olaszország óvatosságát, mikor még Anglia is olyan óvatos és nem szakít Franciaorzzal. Olaszország ki-vánásai a következők:

Ugy a német adósságokat, mint a szövetségeseknek egymásközötti adósságait észszerűen szállítsák le, ne legyen katonai megszállás, hanem gazdasági biztosítékokat kell szerezni. Ki kell irtani a Ruhr-vidéket, mibelyt a biztosítékokat megkapjuk, azután pedig támogatni kell a jóindulatu német kormányt a rend helyreállítása érdekében.

Páris, november 16. (Havas.) A katonai ellenőrzés kérdése és a volt német trónörökös visszatérése a nagykövetség értekezletén komoly nézeteltérést adott alkalmat. Franciaország úgy véli, hogy a két kérdés között összefüggés van. Ezt a német birodalom növekvő ellenállása kétszeres jeleül fogja fel. Anglia a szerződési tervezet biztonsági intézkedései közül hajlandó ugyan foglalkozni a részveletről a katonai ellenőrzés helyreállítása érdekében tett lépésekben, az esetleges büntető rendelkezéseket azonban visszautasítja. A maguk az angolok adták annak idején az első indítást háborús bűnösök szöve határozására, de most nem hajlandók a trónörökös kiszolgáltatását követelni.

Az angol trónbeszéd az angol-francia ellentétéről

London, nov. 16. (Wolff.) A parlamentet ma trónbeszéddel berekesztették. A trónbeszéd többek közt ezeket mondja:

— Sajnálatosképen nem volt lehetőség a francia kormány hozzájárulását megnyerni a brit kormány azon javaslatahoz, amelytől remélték, hogy létrehozza a jövételi kérdés megoldását. A kormány a maga részéről aggodalommal szemléli a mostani európai gazdasági állapotok leromlását és figyelmét igen komolyan lekötí az az aggasztó helyzet, amely Németországban kifejlődött.

A trónbeszéd elmondja továbbá, hogy a közelmúltban tartott birodalmi értekezlet gondosan megvizsgálta a főkérdéseket, amelyek a külpolitikai kapcsolatokkal fűgnek össze, valamint a birodalom védelmével és különös figyelmet szentel a kereskedelmi fellendítésnek. A mezőgazdaság helyzete és a munkanélküliség kérdése az egész országban továbbra is mély aggodalomra ad okot.

Anglia fizetésre szólítja Franciaországot

London, november 16. Az amerikai lapok tudósítói jelentéseket közölnek arról, hogy Anglia jegyzéket szándékozik átnyújtani Franciaországnak, melyben nyomtatékosan rámutat arra, hogy elérkezett az ideje, hogy Franciaország adósságait a kamatokkal együtt megfizesse Angliának.

S E L Y M E K

a legszebb kivitelben, igen jutányos árakban kerülnek eladásra, u. m. Crepe de chinek Crepegeorgettek Crepe szatinek MAROCAINEK BÉLÉS selymek TRIKÓS selymek BROKÁTOK

a legcsodásabb estélyi ruhákra lamék, moaré, továbbá szezonról visszamaradt női foulardok, twillek stb. stb. Azonkívül az országos raktárhoz levő n. gyönyörű MARADÉKOK

nagy árendmennyel kérésre tartanak. **FRANK SÁNDOR** divatháza DEBRECEN, PIAC-UTCA 42. sz.

Poincaré az ellentétekről

Páris, nov. 16. (Wolff.) Poincaré a kamara mai ülésén többek közt a következőket mondta a német kérdéstről tartott beszédében:

— A nagyköveti konferencia foglalkozott a német kérdéssel, azonban meg kell állapítani, hogy az angol nagykövet a konferenciát nem támogatta. A tárgyalásokat folytatják és Poincaré reméli, hogy végül is elfogadják a francia álláspontot.

„Nem akarok politizálni!”

Oels, nov. 16. A német trónörökös fogadta az egyik budapesti lap munkatársát s a következő nyilatkozatot tette előtte:

— Boldog vagyok, hogy kilenc esztendő távollét után ismét otthon lehetek feleségemmel és gyermekeimmel, a magam birtokán. Nem akarok politizálni, tökéletesen vissza akarok vonulni a magánéletbe. Magánkötelességemet akarom teljesíteni és a magánélet keretében dolgozni akarok azon, hogy hazámat, amelynek jövőjébe vetett bizalmamat soha sem vesztettem el, segítsék újrarápítani.

A trónörökös megőregedett, noha még csak negyven éves, a haja egészen szürke, régi élénk és heves modorát elvesztette.

A látogatás során a trónörökös és adjutánsa elmondták az egész ut lefolyását. Négy nap alatt autót végigtutaztak egész Németországot. Szombathajnali 4 órakor hagyta el a trónörökös két autóbijárló számuzelesek helyét s kedden este 6 órakor érkezett meg kastélyába. A kastély udvarán a trónörökösre várta három gyermekével, akik belátnak Oelsben.

A császár nem vállal közösséget a monarchista mozgalmakkal

Newyork, november 16. Az Amerika című lap jelenti, Vilmos császár kijelentette, hogy semmiféle közösséget nem vállal bármilyen kísérlettel, amely Németországban a monarchiát akarná visszaállítani. A trónörökös arról a szándékáról sem tudott, hogy Németországba visszatért.

Halálra ítélték a feleséggyilkos tanítót

A szegedi törvényszék a múlt évben tárgyalta Kövér Lajos makói néptanító bűnyűjét, akit a szegedi kir. ügyészség három rendbeli gyilkosság bűntettével vádolt, mivel Kövér 1915. évben palacsintába kevert arzénnel megölte apását, rá két évre hasonló módon első feleségét tette el láb alól, majd 1919-ben második feleségét, akit vagyonáért vett el, ugyancsak megölte. Annak idején Kövér elmébe állapottat megvizsgálták és a törvényszéki szakértők szerint teljesen beszámítható volt. A szegedi törvényszék életfogytiglani fegyházzal sújtotta Kövér Lajost, de a szegedi kir. ítélőtábla, ahova fellebbezés folytán került az ügy, kötél általi halálra ítélte.

Ma foglalkozott az ügyel a kir. Curia. A Curia rövid tanácskozás után elutasította a semmisségi panaszokat és helybenhagyta a kir. ítélőtábla halálos ítéletét. A Curia azután rögtön kegyelmi tanácsa alakult át.

— A Magántisztviselők Szövetségének elhi csoportja f. hó 17-én szombaton este 9 órai kezdettel táncmulatságot rendez a Bika kistermében. Jegyek elővételben Frank Imre uridivat üzletében válthatók.

— A Debreceni Patronage-Egyesület e hó 18-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését a városháza közgyűlési termében az alábbi tárgysorozattal: Titkári és pénztárosi, számvizsgáló bizottsági jelentés. Az 1923—1924. évi költségvetési előirányzat jóváhagyása. Az új tisztikar megválasztása. Tagsági díj felemelése. A közgyűlésre az egyesület tagjait ugyszintén a gyermekvédelem iránt érdeklődő nemes szívű emberbarátokat ezuton is meghívja az elnökség.

H I R E K

— Csokonai születésnapja. A Debreceni Csokonai-Kör e hó 17-én, szombaton délután 5 órakor a református kollégium dísztermében Csokonai Vitéz Mihály születésének 150-ik évfordulójára ünnepi felolvasó ülést tart. Műsor: 1. A ihányi Echóhoz. Eneklő a kollégiumi kántus. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Papp Károly dr. a kör elnöke. 3. Csokonai költeményeket szaval Csapó Mária, a Csokonai-színház művésznője. 4. Csokonai aetheticája. Előadja Mitrovics Gyula dr. a kör választmányi tagja. 5. A magánosság. Szavalja Balogh György, a kör vendége. 6. A reményhez. Eneklő a kollégiumi kántus. Belépő-díj: tagoknak 200 korona, nem tagoknak 500 korona. Tanulóknak 100 korona. Jegyek válthatók a „Méliusz” könyvtárában és a felolvasás előtt a pénztárnál. A műsor ára 50 korona.

— A Népszerű Főiskolai tanfolyam mai két előadása (Neger Floris: Faust-monda. — dr. Márton Béla: Oroszország) a Csokonai-kör ünnepélye miatt elmarad, illetőleg elhalasztatik. Az új időpontot legközelebb közöljük.

— Papp-Váry Elemérné temetése. A nemzeti Híszkegyek költője, Papp-Váry Elemérné, mint a nemzet halottja temetéséről a kormány és a főváros gondoskodik. Temetése vasárnap lesz a Kerepesi-uti temető külső csarnokából, ahonnan a főváros által adományozott díszsírhelyen temetik el.

— Baltazár püspök előadása amerikai utjáról. Baltazár püspök a kollégiumi oratórium előkelő közönséggel zsúrolásig telt termében előadást tartott amerikai utjáról. Az előadásról — minthogy a Debreceni Kálvinisták Templomegyesületének titkársága, az előadás rendezője — a sajtó számára nem gondoskodott helyről, nincs módunkban tudósítást adni.

— Ötszöröse emelték a kocsiállás-pénzt. A máv. debreceni üzletvezető-sége közli, hogy a Debreczen állomásra érkező oly kocsiakomanyu árak után, melyek gépekkel, géprészekkel, mésszel, lazán számba esomagolt üres és teli palackokkal, kavicsal, épületfalval, deszkával, benzinnel, ásvány-, kő- és kenő olajjal rakva érkeznek, november hó 15-től kezdve a díjazás szerinti kocsiállás-pénzt ötszörös összegre emelte föl.

— Az izr. nőgyógyászati teadélutánját, népkonyhája javára, december hó 1-én, 6 órai kezdettel, a Bika dísztermében rendezik. már serényen folynak az előkészületek, hogy a résztvevőknek kellemes szórakozásban és meglepetésben legyen részük, a 25 tagu vigalmi bizottság fáradságtalan buzgalommal működik a siker érdekében. A jegyeket, a jövő héttől kezdve, egy lelkes leánygárda árusítja, a páholyok Létay Lajosné urasszonyánál, Miklós-utca 4., kaphatók.

— Zoro és Huru az Omniában.

— A Burgundia-utcai tüzoltó szerepséttlenség okozója a bíróság előtt. A debreceni törvényszéken a fiatalokurak bírása ma délelőtt vonta felelőségre Balogh István Bethlen-utca 41. szám alatti gazdálkodó fiatalokur kocsiát, gondatlanságból okozott több rendbeli súlyos testiértés vétségével vádolták. A tárgyaláson a vádolt fiatalokur előadta, hogy szekerével csupán véletlenségből került a rohanó tüzoltó kocsi elé. A bíróság mivel a sérült tüzoltók nem kívánták a kocsi megbüntetését csupán dorgálásra ítélték a vádlottat.

— A dohánygyár tolvai. A debreceni dohánygyár igazgatója a napokban feleletést tett a rendőrségnek, hogy ismeretlen tolvai hosszabb idő óta lopkódja a gyár zsákváson készletét és a dohányárakat. A rendőrség elfogta a tolvajt Deák Sándor dohánygyári munkás szmgyében.

— Majdnem ellefejtetem, hogy Monna Vanna az Apollóban és a Vigszínházban egyszerre megy, sietek jegyeket előre váltani.

— A Magyarországi Magántisztviselők Szövetségének debreczeni csoportja f. hó 18-án d. e. 10 órakor a Bika kistermében tisztultó nagygyűlést tart. Előadó Kéthly Anna alelnök Budapestről. Minden magán-, biztósító- és banktisztviselő ott legyen! Vezetőség.

— Elhunyt uriald. Debreczen széles rétegében ismert uriald távozott az élők sorából: Kiss Adolfiné, volt kávéháztulajdonos neje. Az elhunyt öt gyermeke gyászolja. A temetés ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

— Sorial a kirakatok előtt. A Piac-utcai kereskedők érdekeit nagyon érzékenyen sértette, hogy nagy költéséggel fenntartott kirakataikat a közönség egyrésze eleven sorállal zárja el a déli és különösen az esti órákban a kirakatokat megtekinteni szándékozó közönség előtt. A kereskedelmi és iparkamara átiratban kérte most a rendőrséget alábbra kapott rossz szokásnak erőlyes intézkedéssel való megszüntetésére.

— Zoro és Huru: Szókjünk meg tanár ur. Omnia.

— Az izr. nőgyógyászati teadélutánját, népkonyhája javára december hó 1-én rendezik, a Bika dísztermében, már erősen folynak az előkészületek és a 25 tagu vigalmi bizottság fáradságtalan buzgalommal működik a siker érdekében és elkövet mindent, hogy a közönségnek kellemes szórakozást nyújtson.

— Hová siet? Sietek Monna Vanna előadására egyet biztosítani, mert nem akarok úgy járni, mint a Páris grótnője, ahol minden jegy elkelt.

— Orvosi hír. Dr. Forbát Ernő hazáérkezett. Rendelését bőri-, nemies urológiai betegeknek Simonffy-utca 7. alatt megkezdte.

— Hétfőtől a filmóriás: Monna Vanna.

— Az izraelita nőgyógyászati teadélutánján, népkonyhája javára, december hó 1. napján tartandó teadélutánon tevékenyen résztvenni óhajtának, hogy megbeszélés céljából f. hó 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Létay Lajosné urnó lakásán (Miklós-utca 4. sz.) megjelenni sziveskedjenek.

— Hétfőtől a filmóriás: Monna Vanna.

— Halló Apolló! Halló Vigszínház! Sziveskedjenek Monna Vanna előadására szokott jegyvelmet fenntartani.

— Ha művészi képeket akar látni, tekintse meg az újonnan kiállított rényképeket Liener rénykenész kirakataiban, Csapó-u. 1. sz. alatt.

— A neger Charley Debreczenben. Budapest legnépszerűbb mondán-táncosa: Charley városunkba érkezett musorával. A Korzó Nagykávéház igazgatósága megmutatta a közönség előtt nagy áldozatkészségét akkor amikor ezt a szenzációs artista-produkciót leszerződöttte. Charley az est folyamán először kávézó foz a közönségnek, azután angol notákat énekel, majd steppelni fog. A népszerű Charley mellett a már is közkedvelt barmester vígan fogja keverni amerikai italaít s hisszük azt, hogy e fővárosi nőjü hatalmas korzó-kávéházat még fokozottabban fogadja kegyeibe a debreceni közönség.

— Nagy szerepséttlenség történt, egy illető nem kapott jegyet a Monna Vanna előadására és emiatti bánatában megmérgezte magát.

— Főutcán egy szoba, konyha használatl azonnal átadó. Érdeklődni a kiadóhivatálnál.

— Folyó hó 17-től kezdve a Hungária kávéházban minden este a felsőmagyarországi Geszti Jenő közismert cigányprimás és szólóista teljes zenekarával muzsikál.

— Hétfőtől a filmóriás: Monna Vanna.

— Szírek András urí és egyenruha szabó. Divatos angol szövetek és egyenruházati raktára. Debreczen, Szent Anna-utca 1.

— Hallotta a legnagyobb szenzációt? Apolló és Vigszínház játszó! egyszerre Monna Vannát és jegy már alig kapható! Siessen maga is, hogy nehogylkessen.

— Perzsa- és torontáli szönyvegek szakszerű javítása, készítése rendelkezésre is Jablonszky né műhelyében. József k. h.-u. 40. sz. alatt.

— Meggyőződtek már bizonyára t. olvasóink Neumann M., királyi udv. száll., városunk legregibb és legelőkelőbb cégének ősi és régi idényre szóló elsöranu árúiról és választékos uridivatcikkeiről, melyek a legkényesebb ízlést is tökéletesen kielégítik.

— Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

10% -al olcsóbban vásárolhat **fehérmüt e héten a** **Mayer Divatruházban, Piac-u. 18. Mayer Antal János.**

KÖZGAZDASÁG

Viharos hossz az értéktőzsdén

Budapest, november 16.
Az értéktőzsdén ma olyan tomboló hossz volt, amilyenre csak a júliusi és augusztusi nagy áremelkedések napjaiban volt példa. Az üzleti forgalom heves tempója percig sem szakadt meg. Az üzlet irányzatát a bankok vásárlásai döntötték el, nem volt olyan kurzus, melyen a bankok ne vásároltak volna. Legáltalában és legmagasabb árfolyamok ezer koronákban:

Bankok:

Ang-Magyar Bank 140-152, Bosny. Agr. 58-70, Földhitel 350-370, Hazai 270-305, Hermes 87-95, Ingatlanbank 390-404, Magyar Agrár 60-70, Magyar Hitel 680-720, Magyar-Csehl. Iparb. 27-31, Magyar Forgalm. 60-62, Magyar Jelzálog 60-78, Magyar Ker. Hitel 32-33, Leszámitoló 125-134, Lloyd bank 22-25, Magyar-Német Bank 32-35, Magyar-Olasz B. 49-57, MTK Jelz. 18.25-21, Magyar Városi b. 15.25-17, Merkur 28-30, Nemz. bank és Takp. 57-62, Osztr. Hitel 415-163, Pesti Keresk. 1360-1510, Wiener Bankverein 85-88.

Takarékok:

Bélvárosi 50-53, B. Lipótvár. 19-20, Fővárosi 235-244, M. Általános 190, Magy. Orsz. K. Tak. 200-227, Pesti Hazai 4600-4800.

Biztosítók:

E. M. Bizt. 6500-7400, Foncière 300-320, Jézbiztosító 210, Pannónia b. 1325-1400.

Malmok:

Borsod-Miskolci 130-150, Concordia 90-95, I. Békéscsabai 75-85, I. Budapesti 215-250, Gizella 58-61, Hungária 125-140, Király malom 69-70, Viktória 425-490, Tr. Danubia 160-170, Back 101-105, Törökszentmiklósi 34-40.

Bányák-Téglagyárak:

Beocsini 1375-1475, Borsodi 310-355, Budapest-Szentlőrinci 160-170, Cement 250-280, E. Szászvári 415-475, F. Kohó 785-850, István téglá 75.5-85, Kőb. gőztégl. 200-230, Drasche 460-500, Magnesit 3550-3700, Magyar Aszfalt 65-80, Magyar Általános Szén 2800-3025, Magyar Kerámia 160, Nagybatonyi 265-285, Salgó 625-682, Uilaki 290-310, Urikányi 1725-1825.

Nyomdák:

Athenaeum 460-510, Globus 60-70, Kunossy 32-35, Pallas 65-80, Révai 165-180, Rigler 110-120, Stephaneum 50-57.

Vasipar:

Coburg 58-68, Csáky 58-664, I. Gazd. Gép. 160-180, Fábrián 23-27, Fegyver 1700-1800, Frankl 105-115, Ganz-Danubius 5900-6400, Ganz Vill. 2510-2900, Györfly-W. 220-235, Kaszab 126-137, Kistarcsai 158-170, Kühne 71-77, Láng 195-225, Lipták 38-43, Mág. 68.5-72, Magyar Acél 295-310, Magyar Belga 180-185, M. Motor 110-138, Magyar Ólom 39-42, Magyar Réz Chand 180-210, M. Vegyipar 48-52, Magy. Wag. Győr 84-97, Rex hajó 18-20, Rima 121-137, Rössesman 67-70, Schlick 121-135, Schuller 85-100, Tendloff-Dittr. 115-118, Wörner 29-31.75, Vulkan 255-262.5.

Különléte vállalatok:

Ált. Oszt. légsz. 730-785, Bárdi 16-18, Baróti 22-24, Bóni 117-128.

Legszébb kalapok FRANK EDÉNÉL.

Olcso árakban vezet! Herczeg Anna női felöltők modellháza Debreczen (Piac) Ferenc József-ut 41 Dohánygyárudra mellett.

Elegáns női és leány felöltők

Püsch kabátok, kosztümök, ruhák, pongyolák, ajkak, bluzok és jumperek nagy választékban kaphatók. Szolid olcsó árak!

Brassói 800-850, Chinoin 73-74, Danica 120-139, Dél-Cukor 480-525, Diana 13-16.5, Égész 40-43, Egyes Izzó 590-620, E. Textil 21-23, I. M. Papir 65-74, I. M. Szövő 75-78, I. P. Spódium 202-218, I. Tem. szesz 115-135, Felten 820-850, Flóra 200-230, Fővárosi sör 38-41, Goldberger 110-125, Gschwindt 310-425, Gyapjamos 92-100, Haltenyész 39-44, H. Műtrágya 255-275, Interexim 46-50, Juta 235-250, Kábel 2800-3900, Karton 124-135, K.-Murányi 50-52, Keleti-Gr. Keglevich 22.5-26, Királyautó 14-16.5, Királysör 60-77.5, Just Izzó 11-12.25, Klótid 110-115, Kőbányai polgári sör 385-425, Krausz-szgy. 80-98, Ligetszamat. 25-32, Magyar Cukor 3425-3800, Magyar Lámpa 250-277, Magyar Gáz-Auer 380-400, Magyar Kender 115-135, Magyar Östermelő 273-300, Magyar Pamut 300-315, Magyar Ruggvanta 170-200, M. Szalámi 34-36, Magy. Vas. Forg. 203-220, Marosi petr. 135-142, Mez. Georgia 715-825, Mezőh. Cukor 390-407, Oceán 44-50, Olajipar 87-100, Pannónia sör 23-26, Phöbus 53-65, Püspöki bp. 30-35, Részvénytör 260-290, Szikra 156-170, Stummer 1550-1700, Szegedi Kend. 650, Telefon 190-210, Temesi sör 140-170, Török 56-64, Unio-szính. 23-35, Vill. pezsge 65-82, Zagyva-Pálfi. 64-70, Wanderlin 42-47.

Faipár:

Ált. fa Merkur 15-17.5, Cserző 16-18, Dunaharaszti fa 29-32, Egyes. fa 34, Fournir 27-30, Guttman 635-650, Hazai fa 210-225, Homi fa 18-20, Körösbányai 11-12.75, Kronberger 21-22.5, Lignum 105-125, M. Amerika 63-70, Magyar Erdő 13.2-14, Magy. Lloyd 160-165, Malomsokly 18-19.5, Lichtig 15.75-17.25, Nemzeti fa 250-270, Ófa Zürich 600-680, Rézbányai 190, Szlavonia 86-93, Union des Us. 2450-2625, Viktória bútör 15-17, Zabócai 150-178, Zentai 200.

Közlekedés:

Adria 530-560, Atlantica 68-76, Bp. Városi 45-48, Bur 25-26, Déli-vasut 115-122, Levante 725-800, MFTR 420-450, Miskolci vill. 42-46, Nova 145-162, OM All. v. 385-425, Trösti 135-152.

Hivatlosan nem jegyzett értékek:

Fabrik 6-7, Forستا 42-48, Demecseri 17-18, Herendi 11-12, Német mezőgazd. 120-130, Székely és Gerő 2.5-3.2, Unio takarmány 4.5-5, Ujságtüzem 17-18, Kéve 3.5-3.7, Corvin 30-36, Kopetzky 5-7.

Az utótőzsdén

magas árfolyamok mellett nagy fizlet volt. A csekkrendszer bevezetésének semmi hatása sem volt a forgalomra, még 2 óra után is rendkívül élénk volt az üzlet s a mai legmagasabb árakat is tuhalaladó árfolyamok kerültek felszínre. Az áremelkedések egyes papirokban a 20 százalékot is meghaladták. A pénzpiacra az irányzat szilárduló és milliárdos tételeket helyeztek el emelkedő kamatláb mellett. Tájékoztató árfolyamok ezer koronákban:

Angol-magyar 152 (prolong. 164), Magyar hitel 710 (748), Leszámitoló 140 (152), Osztr. hitel 156 (166), Keresk. 1500 (1600), Lloyd 25 (28), Mektár 220 (225).
Borsod-miskolci 144 (152), Concordia 91 (97), Bpesti gőzm. 243 (260), Viktória 475 (500).

Frank Sándor

divatháza, Piac-utca 42.

**KÖPENYEK
KOSZTÜMÖK
RUHÁK
BUNDÁK
TÉLIKABÁTOK
FEHÉRNEMŰEK
SZÖRMEKABÁTOK
HARISNYÁK
nagy választékban.
LEÁNYKA-OSZTÁLY:
Ruhák, — bluzok, — kabátok —
fiatal leányok részére.**

Beocsini 1400, Kőszén 2950 (3075), Salgó 690 (710), Urikányi 1850 (2000), Athenaeum 500 (550), Globus 67 (72), Rigler 120 (135-140).

Fegyver 1800 (1900), Ganz-Danubius 6900 (6625), Hoffherr 245 (255), Lipták 40 (42), Mág. 78 (82), Rima 136 (144), Schlick 136 (145).

Baróti 23, Izzó 630 (660), Gyapjamos 98 (105), Részvénytör 280 (290), Spódium 222 (238), Flóra 220 (240), Karton 135 (145), Klein szappan 17.5, Krausz szesz 94 (100), Cukor 3675 (3800), Georgia 780 (810), Mezőh. cukor 405 (430), Oceán 47.5 (50), Telefon 195 (215), Just Izzó 12 (14).

Nasici 2550 (2750) Ófa 660, Hazai 214, Zabócai 165 (175), Merkur fa 16, Adria 550 (620), Atlantica 72 (78), Déji 130 (138), MFTR 450 (490), Levante 875 (930), Nova 165 (177), Államvasut 430 (455), Trösti 154 (164).

Zürichi zárlat:

Berlin 1 és fél, Hollandia 214, Newyork 574, London 2439, Páris 3080, Milánó 2430, Prága 1665, BUDAPEST 302 és fél, Belgrád 655, Bukarest 300, Varsó 3, Bécs 80, Szófia 485.

Úra drágult a buza

A mai terménytőzsdén az irányzat igen szilárd volt. A buza 2000, a rozs pedig 6000 koronával drágult. A malomok nem vásároltak. A forgalom élénk.

Hivatlos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 97-98000, egyéb 96-97000, 79 kilós tiszavidéki 100-101000, egyéb 90-100000, rozs 68-70000, takarmányárpa 64-66000, sörárpa 72500-77500, köles 77500-80000, zab 70-72000, tengeri 67-70000, repce 170-175000, korp 38-39000.

TŐZSDEI megbízásokat
legelőnyösebben bonyolítanak
FOHN ZOLTÁN ÉS TSA
Debreczen, Arany János-utca 2.
Telefon 818.

A devizaközpont árfolyamai

Devizák:	Vétel	Eladás
Napoleon	68800.—	—
Francia frank	1100.—	1166.—
Angol font	87800.—	92200.—
Dollár	20000.—	21090.—
Hollandi forint	7400.—	7840.—
Sváici frank	3440.—	3660.—
Lira	880.—	935.—
Belga frank	30.—	985.—
Dinár	228.—	242.—
Szokol	574.50	618.50
Léva	166.—	177.—
Lei	108.—	121.—
Osztrák korona	0.280	0.302
Lengyel marka	100.—	130.—

Valuták:

London	87300.—	91700.—
Newyork	20000.—	21090.—
Amsterdam	7400.—	7840.—
Zürich	3440.—	3660.—
Páris	1085.—	1151.—
Milánó	870.—	925.—
Brüsszel	930.—	985.—
Belgrád	228.—	242.—
Prága	574.50	618.50
Szófia	166.—	177.—
Bukarest	108.—	121.—
Bécs	0.280	0.302
Varsó	100.—	130.—

A „Gazda”-Bank r.-t. alaptőkeemelése.

(A „Debreczeni Független Ujság” budapesti tudósítójától.)

Mint értesülünk, a „Gazda”-Bank r.-t. igazgatósága a napokban tartott ülésén elhatározta a bank 1 milliárd korona alaptőkéjének 3 $\frac{1}{2}$ milliárd koronára való felemelését. Az új részvények hir szerint 100%-os felpénzzel bocsátatnak csakis a régi részvényesek rendelkezésére. Az igazgatósági ülésen szöbakerült, hogy az alakulás után igen sokan jelentkeztek a banknál, akik az akkor már lezárt részvényjegyzésben részt

A Magánútszítviselők Szövetségének helyi csoportja i. hó 17-én szombaton este 9 órai kezdettel táncmulatságot rendez a Bika kisteremben. Jegyek elővételben Frank Imre úri divat üzletében válthatók.

Sodrony ágybetét legjobb minőséget készít Neumann, Péterfia 19.

Legolcsóbban szőrmeruhákat Klonda szücs készít, alakít, javít Verbőczy-u. 2. Iparkamara. Telefon 14-25.

Pécsi bőrkeztvü. női és férfi. 46 ezer korona Wernernél. Piac 72.

Ha reumás használjon iszapot Margit fürdőben.

Tűkörgváltás füvegesiszolás, régi tűkörok újja öntése Sipkovits Béla Sziv-utca 14-15. Telefon 356.

Villanvkörték gyári áron beszerezhető Molnár Testvéreknél. Egyháztér. Telefon 7-77.

Bihari Zsigmond posztóáruháza és elsődrendű modern uriszabósága Piac-utca 16. Alföldi Takarékp. palota. **Izléses angol** és más gyártmányú gyapjuszövetet, legfinomabb Velourt minden színben legolcsóbban árul. **Rendelésre** legújabb szabású őszi és téli divatruhákat legjobb előállításban készít. Telefon 5-29.

Krisch cserépkályharaktár Piac-utca 89. Telefon 12-18. Vállal átrakást is.

Mindenkinek legolcsóbb a Belyárosi gőz- és kádfürdő, Pásti-utca 8.

Mindenki tudja, hogy Roth Markusz uriszabó üzletében elsődrendű munka készül és mégis olcsón raktáron levő legjobb minőségű angol öltöny-, télikabátuszövetekből, Bika-bérlház, József királyi herceg-utca 1-3.

Hölgyek öröme. Minden kézimunkás hölgynek örömet okozott, hogy a legújabb ágyterítő, függöny és egyéb uidságok himzsi és előraizolási minták megérkeztek Szilágyi kézimunka üzletébe, Széchenyi-u. 1.

Jablonszkyvne szőnyeg és gobelinszővő tanfolyamán új tanítványokat felvesz József kir. h-u. 40. sz. alatt.

Kalapok, uridivatárak legolcsóbban beszerezhetők Frank Imrénél, Piac-utca 43.

Gobelin börgarnitúrák, lőszőr, áfrák, matracok, hencserek készen kaphatók. Börgarnitúrát iótállással festek. Szántó kárpitos, Zugó-utca. Telefon.

Értesítés. Posztóházba, Kossuth-utca 6. sz., az őszi uidságok megérkeztek, legolcsóbb árban lesznek arusítva.

színház

MÚSOR:
Egész héten: A diadalmasszony.

Mozgósínházak

Uránia
Uránia, 2 sláger! I. Éjszaka II. Texasi leány.

Apolló
Apolló- és Vigszínház-mozgóban Páris grófnője. II. rész. Kisérő „Ó” a lilomtipró és a Magyar zászló.

Omnia
Zoro és Huru, Chaplin, Fix és Fox szereplők a kacagató vígéstéken az Omniában.

SPORT

A vasárnapi boxversenyre Rózsa Jenő és Bernard Elemér megérkeztek Debreczenben és a DTE Péterfia-utca 76. szám alatti tornacsarnokába már treniroznak is. Halász Bernát, Rózsa Mihály, Milton Róbert és Egon Gutfreund holnap érkeznek meg és este 6 órakor tréninget tartanak.

A DDMTK ifiúági szakosztálya szombaton este a KANSZ helyiségében ülést tart, amelyen a játékosoknak kiosztják a bajnoki érmeiket.

A DEAC intőzöbízottsága szombaton este 6 órakor az Egyetemi Körben ülést tart. Utána játékos értekezlet lesz.

A NyTVE év. A NyTVE megakarja övni a DKASE ellen 2:1 arányban elvesztett bajnoki mérkőzését egyrészt bírói tévedések miatt, másrészt pedig azért, mert Németh, a DKASE u kapusa Dállítólag irazolatlanul szerepelt.

széles

széles

óhajtottak venni. — Tekintettel arra, hogy a bank sulyt helyez arra, hogy a gazdaközönségnek minél szélesebb rétegét képviselje, ami különben igazgatóságának összeállításában is kifejezésre jut, az igazgatóságnak módot kell találni arra, hogy azok, akik az első részvényjegyzésből kimaradtak, az alapítókemelésnél részvényhez jut-hassanak. Egyelőre még nem állapított meg, hogy ez mily módon fog történni, miután az igazgatóság helyzetét megnehezíti az a körülmény, hogy a régi részvényjegyzők az új darabok átvételéhez ragaszkodnak. Hogy a bank egyébként mennyire hivatott képviselni a magyar gazdaságsadalmat, kitűnik abból, hogy részvényjegyzői között oly nagybirtokosok, mint Frigyes királyi herceg öfensége, József királyi herceg öfensége család-ával szerepelnek. Ezen nevéken kívül körülbelül 4500 kisgazda vett részt a „Gazda“-Bank alakulásánál. Egy pillantás a bank igazgatóságának névsorára, különben kellőképpen bizonyítja fenti állításunkat: *dr. Almásy Imre* gróf földbirtokos, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, *Bottlik József* földbirtokos, nemzetgyűlési képviselő, Tiszajobbpárti Mezőgazdasági Kamara elnöke, Földbirtok Országos Szövetségének elnöke, *dr. Csobaj Gyula* földbirtokos, *gfőf Jankovich-Bésán József* földbirtokos, *Jókay-Szilágyi Miklós* földbirtokos, *Koós Mihály* államtitkár, földbirtokos, *dr. Kováts Nagy Sándor* v. főispán, nemzetgyűlési képviselő, *Lányi Mór* földbirtokos, v. országgyűlési képviselő, *bárá Mailott Nándor* földbirtokos, v. főispán, nemzetgyűlési képviselő, Zemplénnégyvegyi Gazdasági Egyesület elnöke, *Mattekovich Sándor* v. b. t. t., a Magyar Közgazdasági Társaság elnöke, *Meczner Tibor* földbirtokos, *Melczér László* földbirtokos, nemzetgyűlési képviselő, *Miketz István*, Szabolcs vármegye alispánja, *Putnok Mária* földbirtokos, v. főispán, nemzetgyűlési képviselő, *Szily Tamás* földbirtokos, nemzetgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara alelnöke, *Tankovich János* földbirtokos, nemzetgyűlési képviselő, *bárá Trauttenberg Imre* földbirtokos, *Urbanovich Zoltán* földbirtokos, *bárá Waldbott Frigyes* földbirtokos, Zemplénnégyvegyi Gazdasági Egyesület mezőgazdasági szakosztályának elnöke, *bárá Waldbott Kelemen* földbirtokos, a Tiszajobbpárti Vármegyei Erdészeti Egyesületének elnöke, *Zsitvay Tibor* nemzetgyűlési képviselő, v. főispán. Fent elmondottak folytán érthető a nagy érdeklődés, amellyel a gazdaságsadalm a bank tevékenységét figyeli.

NYILTTÉR

Lipcsei Szörmeház
a legolcsóbb szörme-bevásárlási forrás
Arany Bika-épület,
József kir. herceg-utcai oldalon

LENGYEL FEST, TISZTIT

legszebben és legolcsóbban
Csapó-u. 28. és 95. sz.

Győződjünk meg,
hogy őszi és téli
férfi ruhaszövet

legjobb minőségben
és legolcsóbban

Feldheim Dezsónél
szerezhető be
Piac-utca 67.
Telefon 11-05.

Saját készítésű FÉRFI INGEK

HERMAN ÉS FRIEDMANN
PIAC-UTCA 10.
Bikával szemben.

Koronánk javulása

folytán legfinomabb

GYAPJUSZÖVETEKET

mélyen leszállított áron áruljuk.

KUPFER ÉS TÁRSA

Kistemplombazár.

TÜKÖRGYÁRTÁS.

Mindenféle új tükrök készítését, régi tükrök újraöntését és csiszolását vállalom vastag tükröveget veszek. **Debreceni Üvegszövő és Tükrárugyár, Rotmann Adolf** Csapó-utca 19. Telefon 13-01.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Viszketegség

rühesség, sömör ellen használja a rég bevált **ANTISKABIN-** magyar **Borókakenőcs** nevű. Kapható minden gyógyszerárban. Gyártja: **Kozmochemia Rt.** Budapest, VII., Dembinszky-u. 4.

A Debreceni Hitelbank Részvénytársaság Széchenyi-u. 1. több évi gyakorlattal rendelkező

tisztviselőt

keres előnyös feltételekkel.

Mindenkinek saját érdeke,

hogy varrógépjét, írógépjét, kerékpárját és gramofonját javítás végett

SZABÓ ÉS SCHVARCZ

műszeréshez vigye DEBRECEN, Magos-u. 25. és Ótalmos-u. 1., mert minden javításért felelősséget vállalnak.

8000 korona métere a legjobb minőségű kárpottonak

Forgalmát nem számítunk Viszonteladónak árengedmény

Révész áruházban Csapó-utca 21

Lakozott réz és nikkelt

LŐSZERSZÁMVEKETER,

Tömör és préselt **BUTORVERETEK,**

építésvasalások **BÉSZLER LAJOSRÁL, Széchenyi-u. 2.**

Szücsműhelyemben

mindenféle alakítások és javítások, ugyszintén kész áruk legolcsóbban kaphatók

Altman

szücs, Miklós-u. 22.

Elsőrendű rózsaburgonya

kapható kilónként 400 koronás árban

Hunyadi-utca 18. szám Hoffernél

Legszebb, legjobb, legolcsóbb női, férfi- és gyermekharisnyák. Legújabb divatszínű gyapju Casánok. Különböző szélességű vásznak, siffonok, szabókellékek, mosóárúk és rövidárúk a legolcsóbb árban

Bagi és Petrik

Szent Anna-u. 5. sz. üzletében. Kérjük kirakatárainkat figyelemmel kíséreni. Szolid szabott árak.

Száraz, prima, import

tűzifát

ugy vaggontételben, mint aprítva, valamint

l-a porosz kőszet

és **KOKSZOT**

legolcsóbban szállít házhoz is a

Debreceni Faipar Rt.

tűzifaosztálya. TELEFON 156.

Bőrkalapok

már 25000 koronáért minden fazonban kaphatók

Legszebb modell kalapok báronyiból és cilinder báronyiból legolcsóbban beszerezhető.

Lámpaernyő behuzást silhuette festéssel is vállal

Roboz Jolán

Szent Anna-utca 5.

Heller Testvérek

értékpapirkereskedelmi irodája

Érdekközösségben: Kulai M. budapesti bankcéggel. Debrecen, Ferenc József-ut 58. II. e. 37. Telefon 12-57.

Tőzsdei megbízásokat legelőnyösebben effektuálunk. Kosztpénzek vétele és kihelyezése. Tőzsdeidő alatt állandó telefonösszeköttetés a tőzsdetérmmel.

Folyton- kályhák

éző fekete és zománcozott kivitelben, öntött vaskarikás

és oszlopkályhák. Takaréktűzhelyek, tornyos és asztalalakuak minden méretben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Fűtesővek minden méretben. Konyhai felszerelési és háztartási osztály teljesen újonnan és dusan felszerelve. Szekértengelyek, ráf és mindennemű rudvasak, fekete és horganyozott tetőlemezek, szegek és huzalok minden méretben. Mindennemű mezőgazdasági gépek raktára. Zománcozott lemezedényekből és az összes vasárukból viszonteladónak sortirozott raktár áll rendelkezésre a legolcsóbb napi árak mellett.

Tóth Gyula

vasnagykereskedése Debrecen, Városháza épület. Telefon 29.

Kihullott hajak legmagasabb árban vételnek meg. Választékkal, valódit vagott hajból készíte legolcsóbban kaphatók. Vidékre is gyorsan eszközünk.

Legtízesebben eszközöl ondiást, tesülést, fejmosást, manicut, hajfestést, arcmasszázst, mindenféle hajmunkát. Legfinomabb kivitelű parókák termesztesésűek. Manicúr szalon

Amerikai Hölgyfodrász-

Csapó-utca 56. (Villamos megállóval szemben)

Naptárelárusítók figyelmébe!

Megjelentek a

Méhner-

képnaptárak 1924-ik évre 22-féle gyönyörű kivitelben.

Viszontelárusítóknak nagy árengedmény.

Részletes árjegyzéket

ingyen küld:

Méhner Vilmos

könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

Naptárusoknak és kolportőröknek belügyminiszteri házalási engedélyt szerezünk.

Püspökladányi Takarékszövet-

kezet felszámolás alatt.

Mint hogy a folyó hó 8-ra egybehívott rendkívüli közgyűlés tagok elégtelensége miatt megtartható nem volt, folyó hó 22-én d. u. 4 órakor a Püspökladányi Takarékpénztár R.-T. Püspökladány helyiségében tartandó újabb rendkívüli közgyűlésre a tagok ezennel meghívattak.

Püspökladány, 1923 november 15.

Felszámoló-bizottság.

Tárgy: 1. Felszámoló-bizottsági tag választása.

LEGOLCSÓBB GYAPJUSZÖVETEK

ÉS NOI VELOUROK

WEISZIGNÁC

posztóüzletében, Piac-utca 73. sz.

1923 au
AM
Budapest, IV., P
17. Al
HA
ha
ár
Bádu
T
A mélyen t
nagy érde
nyavásá
tottam és
kibővitte
árai a
la Regule
Duplatalp
sarku né
Selyem f
risnya
Tiszta sel
risnya
Női flor n
den szin
Angol gy
dekagram
TÜ
légló,
szersz
vagon-é
legolcsó
TU
fakitt
80sz
Városi
NEU
Ra
Téli
Ölt
Neum
Neum
Urdivat-ó
sapkák, tr
Cégür

AMPUTÁLTAK!

Keleti-féle legmodernebb szerkesztésű műlábak a legkülönbözőbbek: Flóráns, könnyű, zártalan járás! Továbbá elsőrendű kivitelben eredeti gyári árak mellett szállít: műkezeket, testegyensúlygépeket, sörkötőket, haskötőket, gummi görcsér-harisnyákat, betegápolási cikkeket és mindenféle gummiárukat.

KELETI J.
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. (Koronaherceg-u.) 17. — Alapítva 1878. — Telefon 13-76.

HAVAS
harisnya-
áruháza
Bádogos-u. 1.
Tisza-palota.

A mélyen tisztelt vevőim állandó nagy érdeklődésére a „Harisnyavásárk” meghosszabbítottam és a következő cikkekkel kibővítettem, melynek reklám-
árai a következők:

la Regulér férfi zokni	2500
Duplatalpu, magas-sarku női harisnya	5000
Selyem flor női harisnya	16000
Tiszta selyem női harisnya	29000
Női flor nadrág, minden színben	15000
Angol gyapjufonal dekagrammja	650

TÜZIFA
léglá, cserép, épületha szerszámfa, kőszén vagon- és kis tételekben legolcsóbban beszerezhető a

Turuli
laktermelő telepen
Bőszörményi-ut 2.
Telefon 12-91.
Városi 6-39.

NEUMANN M.
magy. királyi udv. szállító
PIAC-UTCA 51.
Alapítási év 1845.

Raglások
Télikabátok
Öltönyök
Neumann-costümök
Neumann-boykabátok

Urdivat-osztályunkon kitűnő ingek, nyakkendők, kalapok, sapkák, harisnyák és egyéb különlegességek szerezhetők be.
Cégünk alapja: megbízhatóságunk.

POTTENDORFI
szövőfonal, doublé és moulié közvetlen behozatala. Szövő- és fonó ipari vállalatok legolcsóbb beszerzési forrása

Csillag Testvérek
Debreczen, Bádogos-utca 1. (Tisza-palota.) és Sas-utca 4.
TELEFONOK: 409. és 1277.

Férfi öltöny- és kabátszövetek
nagyon olcsón beszerezhetők

Szabó és Zengevald
röfös- és rövidáruüzlete
Szent Anna-utca 3. szám.
Harisnyák, keztyűk nagy választékban.

Új butorüzlet!
Ebédő-, háló- és konyhaberendezések raktáron, rendelésre is készülnék. — Szíves partitagságot kérjük

Szóbel és Vojtovits
Széchenyi-utca 19.

Építkezési anyagok:
vasgerendák, cserepek, füstestéglák, ajtók, ablakok stb. eladók.
Az anyagok megtekinthetők a József kir. herceg-u. 49. sz. építkezésnél. Irásbeli árajánlatok legkésőbb f. hó 18-án, vasárnap déli 12 óráig beadandók a Pásti-utca 4. sz. a. hitközségi irodába.
Telefon 711. sz.

Utcai és alkalmi női és férfiruhák festője és vegytisztítója

BIRÓ
Arany Bika-épület. (Mozi-bejárat.)

!!ÚJ ÜZLET!!
GARAI ÉS TESTVÉRE
FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEKRUHA NAGYÁRUHÁZA
:: PIAC-UTCA 11. BIKÁ-SZÁLLÓ-ÉPÜLET. ::
Kérjük kirakatainkat megtekinteni. Olcsó szabott árak!

Legjobb minőségű németországi Gritzner Central Bobin

varrógépek
Új és használt
kerékpárok

Villanyfelszerelési anyagok, egők szerelőknél, vízszintezőknél nagy árengedményre!

Rosenberg és Hammer
cégnél Piac-utca 8. sz.
szerezhetők be a legolcsóbban.

MAJDNEMINGYEN
szöveteimből:

Telikabát	300,000
Felöltő	300,000
Öltöny	250,000
Kosztüm	900,000
Női köpeny	600,000
Csikoszadrág	80,000
Strüksz	80,000

koronatól, katonai ruháktól és fordításokat legolcsóbban készítek

Fégedes János,
Péterfia 42.

Holzer
divatháza
Budapest,
IV. Kossuth Lajos-u. 9.

KÖPENYEK
KOSZTÜMÖK
RUHÁK
BUNDÁK
KALAPOK
FEHÉRNEMŰEK
SZÖRMEKABÁTOK
CIPŐ ÉS HARISNYÁK
nagy választékban.
Leányka-osztály:
Ruhák, bluzok, kabátok fiatal leányok részére.
KÜLÖN SZUTERÉN
OLCSÓ RUHÁZATI CIKKEKNEK.

Olcsón akar vásárolni?
Keresse fel a
REKLÁM Divatáruházát
Szent Anna-u. 5. sz. alatt.
Vigyázzon a Reklám elnevezésre.
Tisztviselőknél külön kedvezmény.

VASÁRUK, épület- és butorvasalások, rézlemezek kaphatók
BAKOS vaskereskedésében.
Csapó-u. 88. Telefon 620.

Ingyen-napok
a Parfumerie Ilonában.
Elhatároztuk, hogy minden hónapban két ingyen-napot rendezünk, mely napokat a hónap közepén és végén fogjuk hirdetés által közölni. Tehát aki ezeken a napokon bármit nálunk vásárolt, azt teljes egészében visszafizetjük.
Október hó második felében 25-ike jött ki, tehát aki nálunk jelzett napon vásárolt a fizetett összeget a blokk ellenében visszafizetjük. Folyó hó 10-ig lehet a blokkokat beváltani.

PARFUMERIE ILONA
piperecikkek, francia kölni vizek, a j a n d é k tárgyak olcsó beszerzési forrása
szent Anna-utca 1.

Kevesebb pénzbe kerül
a kávéja, ha babkávét és pótlék helyett egymagában az újfajta **ENRILO**-ból készíti. „ENRILO” tökéletesen pótolja a babkávét. Erősebb, táplálóbb, izletesebb és ezenfelül használatban rendkívül olcsó is. Eme különlegesség minőségéért gyártójának, **FRANCK HENRIK FIAI** cégnek világhíre szavato!

ENRILO

